

(5) ΜΕΡΟΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΗΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. φθλ. 605 - 606

Ἔτος ΚΕ'.

15 Δεκεμβρίου 1970 (Π.Ο.Η.)

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2

Τηλ. 628.280

Γραφεία Κάνιγγος 32— Ἀθήναι Τ. 147

Ἐνώπιον τῆς Σ. Κυβερνήσεως καὶ παντὸς δικαιοφρονούντος

«Κινουμέν Ἀγωνήν»

Ὁ ἀσεβὴς βασιλεὺς Ἀχαάβ ἐπιθυμήσας, ὥς λέγει ἡ Ἀγία Γραφή, νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν ἄμπελον τοῦ Δικαίου Ναβουθαί, ἡ ὁποία συνώρευε μὲ ἰδικόν του κτήμα, ἐζήτησεν αὐτὴν ἐπὶ πληρωμῇ ἢ ἐπ' ἀνταλλαγῇ. Ἀλλ' ὁ δίκαιος ἐκεῖνος οὔτε ν' ἀκούσῃ ἤθελε περὶ παραδόσεως πατρογονικοῦ του κτήματος εἰς τὸν ἀσεβῆ· «Μὴ γένοιτό μοι παρὰ Θεοῦ μου», εἰπὼν, «δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί» (Γ'. Βασιλ. κ'. 3). Καὶ ἐπροτίμησε ν' ἀποθάνῃ παρὰ ν' ἀθετήσῃ τὴν τιμὴν καὶ τοὺς ὅρους τῶν πατέρων του. Διότι ἡ πονηρὰ σύζυγος τοῦ βασιλέως ἐκεῖνου, ἡ Ἰεζάβελ, διὰ παντόλμου συκοφαντίας προεκάλεσε τὸν λιθοβολισμόν τοῦ δικαίου, μεθ' ὃ ὠκειοποιήθη τὴν ἄμπελόν του.

Ἦλθεν ὁμως ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ὥς προεῖπεν αὐτοῖς ὁ Προφ. Ἡλίας·

«Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε Κύριος λέγων· οἱ κύνες καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχίσματι Ἰεζράελ· τὸν τεθνηκότα τοῦ Ἀχαάβ ἐν τῇ πόλει φάγονται οἱ κύνες καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ» (ἐνθ' ἀν. 23—24).

Ἐάν τὴν ἐπίγειον αὐτοῦ πατρογονικὴν κτῆσιν ὁ δίκαιος Ναβουθαί ὑπερήσπισε μέχρι θανάτου, πῶς πρέπει νὰ συμπεριφερώμεθα ἡμεῖς διὰ τὸν πνευματικὸν θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον ἐκληροδότησαν ἡμῖν οἱ πατέρες μας καὶ τοῦ ὁποίου οἱ τίτλοι πιστοποιοῦσιν ὥς κτῆσιν ἡμῶν ὀχι γῆν ἀλλὰ τὸν οὐρανόν; Ἀφ' οὗτοῦ ὑπάρχει δίκαιον εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔννομος τάξις, τὴν κληρονομίαν, τὴν ὁποίαν παραδίδουν οἱ πατέρες εἰς τοὺς ἐπιγόνους των, οὐδεὶς ἀκυροῖ καὶ εἰς οὐδέν·

ἀνήκει δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς αὐτήν. Ἐάν οὕτως ἀνεκκλήτως κατοχυροῦται ἡ κληρονομία ὑλικῶν πραγμάτων δύναται ἕκαστος νὰ κρίνῃ ὅχι μόνον ὁποῖος σεβασμὸς καὶ ἀκριβὴς διαφύλαξις τῆς πνευματικῆς κληρονομίας ἐπιβάλλεται, ἀλλὰ ἂν δύναται καὶ νὰ διέλθῃ διὰ τῆς διανοίας κανενὸς ἰδέα παραχαράξεως τῆς διαθήκης καὶ κληροδοσίας, αἵτινες περιβεβλημένοι τὴν ἄνωθεν ἰσχύν, ὡς ἔχουσιν ἐκεῖθεν τὴν ἀρχὴν καὶ διαπορθμεύμενοι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἔχουσιν αἰώνιον τὸ κύρος μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ δωρεοδότου. Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὰ θεῖα καὶ ἐν γένει ἡ γνῶσις καὶ πληροφορία διὰ τὰ ἐπέκεινα τῆς ὕλης πνευματικά καὶ τὰ μεταφυσικά εἶναι μὲν ἔμφυτος εἰς τὴν ψυχὴν παντὸς ἀνθρώπου— τὰ κοσμικὰ πάθη, ἡ ὕλη, ἡ ἁμαρτία εἶναι ποὺ παρεμβάλλονται ὡς μεσότειχον ὅταν δὲν «θλέπη» κανεὶς καθαρῶς — ἡ ἀκριβὴς ὁμῶς γνῶσις περὶ τῆς σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τῆς ἐνεργείας καὶ προνοίας Αὐτοῦ διὰ τὸ πλάσμα Του, παρεδόθη ὑπ' Αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διαβιβάζεται δὲ ἀπὸ τῆς μιᾶς γενεᾶς εἰς τὴν ἐπομένην καὶ θὰ διαβιβάζεται μέχρι συντελείας τοῦ αἵωνος ὡς κληρονομία πατέρων πρὸς τέκνα. Κάθε κληρονόμος διεκδικεῖ ἀνεπιβούλευτον τὴν κληρονομίαν του, πᾶς δὲ λογικὸς καὶ δίκαιος κρίνει ὅχι μόνον ἂν τῷ ἀναγνωρίζεται ἀπλῶς τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, ἀλλὰ ἂν δύναται καὶ νὰ ἀδιαφορήσῃ καὶ ἀμελήσῃ διὰ τὴν ἀκριβὴ διαφύλαξιν καὶ μεταλαμπάδουσιν κληρονομίας καὶ παρακαταθήκης, ἡ ὁποία ἔχει διαθέτην αὐτὸν τὸν Θεόν. Ὅλη ἡ ἁγία Γραφή ἀναφέρεται εἰς τὴν σχέσιν αὐτὴν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο λέγεται Διαθήκη. Ἄν δὲ «τὴν διαθήκην ἀνθρώπου οὐδεὶς ἀκυροῖ», πόσῳ μᾶλλον τὴν θεῖαν! Τῆς πατρογονικῆς αὐτῆς κληρονομίας τοῦτέστι τῆς παρακαταθήκης τῆς πίστεως, δικαιοῦχος κάτοχος, ὑπεύθυνος εἶναι κάθε πιστὸς Ἡ Ἐκκλησία, τὸ σύνολον δηλ. τῶν πιστῶν, ὀρίζει τοὺς φύλακας τῆς παρακαταθήκης αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δικαιούνται νὰ μετατραποῦν εἰς διαχειριστὰς αὐτῆς

καὶ νομοθέτας, δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀνήκει μόνον εἰς τὴν ὁλότητα σὺν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, ὅπως, διὰ νὰ λάβωμεν ἐν παράδειγμα ἐκ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, τὰ ὄργανα τῆς τηρήσεως τῶν νόμων δὲν γίνονται διὰ τούτου καὶ νομοθέται. Τὴν διαφορὰν φυλάκων τῶν νόμων καὶ ὑπερασπιστῶν τῆς πίστεως ἐπικυροῦσα καὶ ἡ ἐπὶ Πατριάρχου Μητῶ Σύνοδος (536) ὀριστικῶς ἀποφαίνεται: «Τοὺς μὲν Κανόνες ἐκδικοῦσιν οἱ Ἐπίσκοποι, τὰ δὲ τῆς πίστεως ἐκδικεῖ καὶ πᾶς χριστιανός», τόσον δηλονότι ἱερωμένος ὅσον καὶ λαϊκός.

Κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς καὶ δὴ ἀπὸ τινων δεκαετιῶν οἱ ὀρισθέντες ὡς φύλακες τῆς κοινῆς αὐτῆς κληρονομίας, τοῦτέστιν οἱ κληρικοὶ, παρεξηγήσαντες τὸν ρόλον ποὺ ἐκλήθησαν νὰ διαδραματίσουν καὶ προσοικειωθέντες ἐταιρелиκῶς δικαίωμα ποὺ δὲν τοῖς ἀνήκει, ἀντὶ νὰ φυλάττουν τὴν παραδοθεῖσαν παρακαταθήκην, διαχειρίζονται αὐτὴν αὐτοβούλως καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς. Ἄλλ' ὅχι, κύριοι. Ἡ κληρονομία αὐτὴ ἀνήκει εἰς ἐμὲ ὅσον καὶ ὅπως ἀνήκει εἰς πάντα ὀρθόδοξον χριστιανόν. Σὺ δὲ κληρικός οἷοσδήποτε καὶ ἂν εἶσαι, εἴτε ἱερεὺς εἴτε Μητροπολίτης εἴτε Πατριάρχης δὲν εἶσαι περισσότερον κληρονόμος ἀπὸ ὅ,τι εἶμαι ἐγὼ καὶ πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανός. Μόνον «φύλαξ» ἐτιμήθης νὰ εἶσαι, ἀναλόγως δὲ πρὸς τὴν διακονίαν σου θὰ πληρωθῇς. Δὲν σοι παρεχώρησα ἐγὼ οὔτε οἱ ἄλλοι εὐσεβεῖς τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃς τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μας. Πῶς λοιπὸν καὶ πόθεν ἔχεις τὴν ἀξίωσιν νὰ διαχειρίζῃσαι πρᾶγμα ποὺ δὲν σοὶ ἀνήκει; Ἐάν δικαιούμεθα νὰ ὑπερασπιζώμεθα καὶ διεκδικῶμεν τὴν κληρονομίαν τοῦ σαρκικοῦ πατρός μας, πόσῳ μᾶλλον τοῦτο διὰ τὴν αἰώνιαν κληρονομίαν τοῦ Οὐρανίου Πατρός μας! Ἐνώπιον παντὸς φρονούντος καὶ ὑπερασπίζοντος τὸ δίκαιον διεκδικούμεν τοῦτο καὶ ἐγκαλοῦμεν τοὺς καταχραστὰς τῆς κληρονομίας μας καὶ ἐπεμβαίνοντας εἰς αὐτήν.

Ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ τοῦ 1923 γενομένης ἀρχῆς ἀνεπιτρέπτου ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων μας ὑπὸ τῶν ταχθέντων φυλάκων αὐτῆς αὕτη

λαμβάνει διαστάσεις τὰς ὁποίας δὲν δυνάμεθα ν' ἀνεχθῶμεν, διότι τοῦτο μᾶς καθιστᾷ τὸ ὀλιγώτερον ἀναξίους υἱοὺς τῶν πατέρων μας καὶ συνεπῶς τοῦ Οὐρανίου Πατρός. Καὶ τὸ φοβερόν-εἰρωνεῖαν νὰ τὸ χάρακτηρίση τις ἢ θράσος; —ὅτι ὄχι μόνον καταπατεῖται ἡ κληρονομία μας, ἀλλὰ καὶ ἐμποδιζόμεθα ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν ὑπερασπισθῶμεν. Ἄνευ τῆς γνώμης καὶ συμφωνίας τῆς Ἐκκλησίας, ὧλων δηλ. τῶν χριστιανῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, μᾶς ἀνέτρεψαν τὸ ἀπ' αἰώνων Ἑορτολόγιον τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ ὁποῖον μᾶς παρέδωσαν οἱ Πατέρες μας καὶ κατόπιν ἐπιζητεῖται νὰ μᾶς ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικῶμεν τὴν κληρονομίαν μας. Βάσει τίνος δικαίου καὶ ποίου νόμου ὑποχρεούμεθα νὰ μὴ ὑπερασπιζώμεθα καὶ κρατῶμεν ὅ,τι παρελάβομεν; Ποία κανονικὴ γνώμη καὶ ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας ὁρίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐορτάζωμεν ὅπως ἐώρταζον οἱ Πατέρες μας (διὰ νὰ μὴ ἀναφερθῶμεν εἰς ὅσα ἐκ τούτου προῆλθον καὶ ἐπηκολούθησαν); Τὸ νὰ «μεταρρυθμίζῃ» εἰς ἣ μερικοὶ Ἐπίσκοποι «κατὰ τὴν γνώμην τῶν», αὐτὸ δὲν λέγεται ὅτι εἶναι ὁρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ... κάτι ἄλλο. Ἄν ὑπάρχῃ τοιοῦτος κανονικὸς ὁρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, διατὶ δὲν τὸν παρουσιάζουν; Μόνον τὸ «ἔτσι θέλω» δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ὁρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐφύλαξάν ποτε οἱ φύλακες τὴν παρακαταθήκην τῆς πίστεως καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς νὰ εὐπειθήσουν; Καὶ ἐπειδὴ «τρώγοντας ἔρχεται ἡ ὄρεξις», οἱ ἐπεμβαίνοντες δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Ἑορτολογίου τῶν Πατέρων μας, ἡ ἐπιβουλὴ ἐπεκτείνεται περαιτέρω καὶ τοῦτο ἦτο μᾶλλον πρῶτον θῆμα εἰς τὸν ὀλισθηρὸν κατήφορον καταπατήσεως τῆς ἐκ Θεοῦ κληρονομίας. Οἱ ταχθέντες φύλακες εἰς πολλὰ ἄλλα μετετράπησαν καὶ εἰς πολλὰ ἀσχολοῦνται ἐκτὸς ἀπὸ τὴν «φυλακὴν». Δὲν νομίζουν ὅτι ἐκτείνεται ἐνώπιόν των ἀπέραντον πεδίου ἐργώδους δράσεως ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν Ἑλλήνων τοὺς ὁποίους κατήντησαν πολλοὶ καὶ διάφοροι νὰ μὴ γνωρίζουν τί πιστεύουν, δὲν νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ κατέλ-

θουν εἰς σταυροφορίαν διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἠθοφθόρου καὶ ἔθνοφθόρου τρομεροῦ πρανοῦς συγκράτησιν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία καντήνηται εἰς κατὰστασιν χειροτέραν τῆς εἰδωλολατρείας μὲ τὴν καταρράκωσιν τῆς Ἑλληνίδος, τὸν ἐκμαλισμὸν τῆς νεολαίας, τὴν ἀθεοφοβίαν τῶν πολλῶν, τὸ ἐκμεταλλεῖν τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων αἰσχροὺς ἐμπόριον τῶν κινηματοθεάτρων, τοῦ καθημερινοῦ καὶ περιοδικοῦ τύπου, τὰ νέου τύπου δουλεμπόρια τῶν ζωντανῶν σαρκῶν, τὰς καταχθονίους δραστηριότητας τῶν ποικιλωνύμων σκοτεινανθρώπων, τῶν ὁποίων ἐπιδιώξεις εἶναι νὰ ὑποσκάψουν τὰ θεμέλια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Εὐρίσκουν ὅμως σπουδαῖον ν' ἀσχολῶνται εἰς τὸν χαλασμόν τῶν ὄσων παρέλαβον διὰ νὰ τὰ φυλάξουν, εὐρίσκουν θεάρεστον νὰ κατακρημνίσουν τὰ εἰκονοστάσια καὶ τὰς εἰκόνας, νὰ θγάλουν τὰ ράσα καὶ τὴν μορφήν των, νὰ στείλουν εἰς τὸν κάλαθον τὰς ἱεράς Ἀκολουθίας καὶ νηστείας καὶ ἄλλους ἀγιασμούς καὶ τάξεις τῆς Ἐκκλησίας (δὲν εὐθυγραμμίζονται αὐτὰ μὲ τὴν σημερινὴν ἀντίληψιν...) ν' ἀσχολῶνται περὶ γάμων, περὶ συγχρονισμοῦ, περὶ «ἐνώσεων» μετ' ἀρνησιθρήσκων κλπ. κλπ. καὶ πῶς νὰ πολεμήσουν τοὺς «παλαιοημερολογίτας» (διατὶ παλαιοημερολογίται; μήπως αὐτοὶ ἐφεύρον καὶ προσέλαβον κάτι παλαιότερον ἀπὸ ὅ,τι μᾶς παρέδωσαν οἱ πατέρες μας;), ἐπειδὴ φυλάττουν καὶ διεκδικοῦν τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων των.

Δὲν ὑπάρχει πλέον δίκαιον διὰ τὸν ἔχοντα τὸ δίκαιον; Ἀσφαλῶς ὑπάρχει καὶ ἀναμφιβόλως θὰ ἔλθῃ καιρὸς ὅτε «ὁ δίκαιος στήσεται κατ' ἐνώπιον τῶν θλιψάντων αὐτόν».

ΠΑΥΛΟΣ Μοναχὸς

Ἑχειροθεσία Ἀναγνώστου

Τὴν 11ην τοῦ Νοεμβρίου, ἐξ ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ, εἰς τὴν ἐμῶνυμον Ἱερὰν Μονὴν τοῦ πατρὸς Νήφωνος εἰς Ἀνθοῦσαν, ἐχειροθετήθη ὑπὸ τοῦ θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀστορίας κ. Πέτρου ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ, ὁ εὐλαβὴς νέος Πέτρος Στρατηγὰς

Εὐχόμεθα καὶ εἰς ἀνώτερα

Ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Ἀλ. Καλόμοιρον

Ζ'

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Νοεμβρίου 1970
Τῇ ἀξιολύμῳ Διευθύνσει τῆς «Φωνῆς τῆς Ὁρθοδοξίας»
Κάνιγγος 32, Ἀθήναι

Κύριε Διευθυντά,

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 596—597 φύλλῳ τοῦ ἡμετέρου Περιοδικοῦ τῆς 15) 28 Αὐγούστου ἐ.ε. συνεχίζεται ἡ δημοσίευσίς τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Ἀλ. Καλόμοιρου εἰς τὴν ἡμετέραν «ἐπιστολιμαίαν διατριβήν».

Παρακαλῶ ὅπως, δυνάμει τοῦ περὶ Τύπου Νόμου καὶ τηρουμένων ἐπακριβῶς τῶν διατάξεων αὐτοῦ, δημοσιεύσετε εἰς ἀπάντησιν τὰ κατωτέρω:

Γράφει ὁ κ. Καλόμοιρος ὅτι ἔφθασα μέχρι τοῦ σημείου νὰ συκοφαντήσω (!!!) τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι «ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ἡ ν ε ι χ ε τ ο καὶ τὸν Πάπαν καὶ τὰς κακοδοξίας αὐτοῦ». Καὶ συνεχίζει: «Κανεὶς δὲν πρόκειται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ ὅτι οἱ κακοδοξίες τοῦ Παπισμοῦ ἐνεφανίσθησαν πολὺ πρὸ τοῦ 1054. Τὸ ἀσύστολο καὶ πονηρὸ ψεῦδος τοῦ λογιωτάτου συγγραφέως τῆς διατριβῆς εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡ ν ε ι-

χ ε τ ο τὴς κακοδοξίας... Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνιος Θεοδώροπουλος ἐκμεταλλεύεται ἐδῶ μία ἐσφαλμένη ἰδέα ποὺ εἶναι πολὺ διαδεδομένη ὅτι δῆθεν τὸ Σχίσμα χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1054. Ἡ πραγματικότης ὅμως εἶναι ὅτι τὸ 1054 ἐγράφη ἀπλῶς ὁ ἐπίλογος τοῦ Σχίσματος. Ἡ Σύνοδος ποὺ κατεδίκασε τὸν Παπισμό... δὲν συνεκλήθη στὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ Κηρουλαρίου τὸ 1054, ἀλλὰ ἐπὶ Φωτίου τὸ 867».

Ὅτι ἡ ἐπὶ Φωτίου συγκληθεῖσα ἐν ἔτει 867 Σύνοδος κατεδίκασε τὸν Πάπαν Νικόλαον καὶ τὰς κακοδοξίας αὐτοῦ ὑπ' οὐδενὸς ἀμφισβητεῖται. Ἀλλ' ὁ κ. Καλόμοιρος λησμονεῖ τι τὸ οὐσιῶδες: Αἱ κακοδοξίαι τῆς Δύσεως ὑπῆρχον καὶ πρὸ τοῦ ἔτους 867. Ἡ προσθήκη τοῦ «Φιλιόμβε» εἰς τὸ Σύνολον τῆς Πίστεως ἐγένετο τὸ πρῶτον ἐν Ἰσπανίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 589 καὶ μάλιστα ἐγένετο δ : ἁ Σ υ ν ὁ δ ο υ ! Θὰ εἶπῃ ἴσως ὁ κ. Καλόμοιρος ὅτι ναὶ μὲν ἡ Ἰσπανία ἐπραττε ταῦτα, ἀλλ' ἡ Ρώμη ἦτο ἀκόμη Ὁρθόδοξος. Ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει δὲν ἔχονεν ΑΝΟΧΗΝ τῆς κακοδοξίας τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης; Πῶς λοιπὸν εἶναι «πονηρὸν καὶ ἀσύστολον ψεῦδος», ἡ γνώμη ὅτι ἡ Ἐκκλησία, οἰκονομίαν ἐφαρμόζουσα, «ἡνείχετο ἐπὶ αἰῶνας» κακοδοξίας τινάς; Προχωροῦμεν, ἀντιγράφοντες ἐκ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας» (α' ἐκδόσεως) Βασ. Στεφανίδου: «Ἐκ τῆς Ἰσπανίας ἡ προσθήκη εἰδρὲν ἔπειτα εἰσοδὸν εἰς τὰ σύμβολα τοῦ Φραγκικοῦ Κράτους, ὀλίγον μετὰ τὸ 767, ἡ δὲ Ρώμη, ΑΝ ΚΑΙ ΕΙΧΕ ΔΕΨΘΗ ΤΗΝ ΣΧΕΤΙΚΗΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ (συνοδικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Ρώμης Μαρτίνου τοῦ Α', 650 ἰδὲ 20ῆν ἐπιστολὴν Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ (+ 662) πρὸς Μαρτίνον MIGNE τόμος 91), ἀπέκρουε τὴν προσθήκην τῆς φράσεως καὶ «ἐκ τοῦ Υἱοῦ» εἰς τὸ σύμβολον...» (Σελ. 316—317).

Τί ἔπεται ἐκ τούτου; Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἐλέπουσα τὴν Ρώμην νὰ ἔχῃ δεχθῇ τὴν περὶ «Φιλιόμβε» διδασκαλίαν, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶχε τολμήσει νὰ ἀλλοιώσῃ τὸ κείμενον τοῦ Συνόλου διὰ τῆς προσθήκης, ἠδύνατο νὰ καλέσῃ αὐτὴν εἰς ἀπολογία, νὰ ζητήσῃ ἐκκαθάρισιν τῆς κατὰστασεως διὰ ρητῆς καὶ σαφοῦς ὁμολογίας, καί, ἐν

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ ἡμεροδείκται τοῖχου καὶ τσέπης τοῦ ἔτους 1971 ἐξετυπώθησαν μὲ πλουσίαν καὶ ἐκλεκτὴν ὁλὴν.

Παρακαλοῦνται, ὅθεν οἱ ἐφημέριοι καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν ἐνοριῶν, Κοινοτήτων καὶ Παραρτημάτων Ἑλλάδος καὶ Ἐξωτερικοῦ, ὅπως φροντίσωσι διὰ τὴν διάδοσιν αὐτῶν.

Τιμαὶ ἡμεροδεικτῶν τοῖχου δρχ. 11 τσέπης δρχ. 4 λόγῳ ἀυξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ χαρτοῦ.

Τὸ προῖον τούτων θὰ διατεθῇ διὰ τὴν γενικὴν θέρμανσιν τοῦ Οἰκοτροφείου μας, δ' ὁ καὶ παρακαλοῦμεν τὴν προτίμησιν αὐτῶν.

περιπτώσει έμμοιής εις την πλάνην, νά άποκηρύξη αὐτήν. Οὐδέν τοιοῦτον ὁμως ἔπραξεν. Ἄ ν ε μ ε ν ε ν, ὁ π έ μ ε ι ν ε ν, ἡ ν ε ί χ ε τ ο! Καί ὅτε ἡ Ρώμη, συνεχῶς προϊούσα, ἔφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω, ἐξηγλήθη ἡ ὑπομονή τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καί ἡ Ρώμη ἀπεκηρύχθη. Εἶναι λοιπὸν φεῦδος ἡ γνώμη περὶ «ἀνοχῆς τῆς Ἐκκλησίας» Χαρακτηριστικὸν μάλιστα εἶναι καὶ τοῦτο: Ὁ Πάπας Νικόλαος Α΄, ἀναθῶν ἐν ἔτει 858 εἰς τὸν θρόνον τῆς Ρώμης, ἔστειλεν ἐπιστολὰς εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ καὶ τὸν Πατριάρχην Φώτιον. «Ε ν α ὗ τ α ῖ ς δ ι ε κ ή ρ υ τ τ ε π α ν η γ υ ρ ι κ ῶ ς τ ᾶ ς π α π ι κ ᾶ ς π ε ρ ῖ π ρ ω τ ε ῖ ο υ ᾱ ξ ι ῶ σ ε ι ς, στηρίζων αὐτὰς ἐπὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ χωρίου τοῦ Ματθ. 16, 18». (Β. Στεφανίδου, μν. ἔργον σελ. 320). Καί ὁμως! Ὁ ἅγιος Φώτιος, καίτοι εὐθὺς μετ' ὀλίγον (ἔτος 861), συνεκάλεσεν ἐν Κων. πόλει Σύνοδον, τὴν περιφνημὸν Πρωτοδευτέραν, ἀ ν τ ι π ρ ῆ λ θ ε τ ᾶ ς α ἱ ρ ε τ ι κ ᾶ ς ᾱ ξ ι ῶ σ ε ι ς τοῦ Ν ι κ ο λ ᾶ ο υ!

Ἄς κραυγάζῃ ὁ κ. Καλόμοιρος ὅτι «δὲν ὑπῆρξε ΠΟΤΕ στὸν Φώτιον ἀνοχή κακοδοξίας». Ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Ἅγιος Φώτιος κατ' ἀρχὴν ἀπέφυγεν οἰανδήποτε καταδίκην τοῦ αἰρετικοῦ Πάπα. Ἀντιθέτως, ἔγραψεν αὐτῷ εἰρηνικωτάτην ἐπιστολήν. Ἐπρεπε νὰ παρέλθωσιν ἔ τ η τ ι ν ᾱ ἁ κ ῶ μ η, νὰ ἀναφυῇ τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα νὰ ἀποτολμηθῇ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Πάπα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Βουλγαρίας καὶ ἡ ἀπόπειρα αὐτοῦ νὰ εἰσαγάγῃ καὶ ἐκεῖ τὰς παπικὰς κακοδοξίας, ὥστε νὰ ἐξαντληθῇ ἡ ἀνοχή τοῦ ἁγίου Φωτίου καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων καὶ νὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου τοῦ 867 καὶ εἰς τὴν δι' αὐτῆς καταδίκην τοῦ Πάπα Νικολάου!.. Εἶναι λοιπὸν «πονηρὸ καὶ ἀσύστολο φεῦδος» ἡ γνώμη περὶ ἀνοχῆς τῆς Ἐκκλησίας;

Νὰ ἀναφέρωμεν, ὡς κλασικὸν παράδειγμα ἀνοχῆς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν περίπτωσιν Αὐγουστίνου; Εἶναι τόσο γνωστὴ! Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Βασιλεῖον Χάριτος καὶ οὐχὶ Αὐτόφωρον Πλημμελειοδικεῖον ἢ Ἐκτακτὸν Στρατοδικεῖον, ὡς καὶ ἄλλοτε ἔγραψαμεν. Ὡς τοιαύτη δὲ θέλει πολὺ μακράν καὶ ἐξετάζει, πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ, πολλοὺς παράγοντας... Πολλοὺς δὲ παράγοντας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, σ ὁ δ έ π ο τ ε κατεδίκασε τὸν Αὐγουστίνον διὰ τὴν περὶ ἀπολύτου προορισμοῦ κακοδοξίαν αὐτοῦ (καὶ διὰ τινὰς ἄλλας ἀκόμῃ...), καίτοι ἔκτοτε παρήλθον 15 ὅλοι αἰῶνες... Εἶναι λοιπὸν «πονηρὸ καὶ ἀσύστολο φεῦδος» ἡ γνώμη περὶ οἰκονομικῆς ἀνοχῆς τῆς Ἐκκλησίας; Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἡ ἀνοχή τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι μόνον καυρική. Εἵνότε εἶναι μόνιμος...

Ἐρχόμεθα καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Πάπα Ἰωάννου Η΄. Ὁ Μέγας Φώτιος ἔγραψε περὶ αὐτοῦ, κεκοιμημένου ἤδη πρὸ τριετίας: «Οὗτος τοῖνον ὁ Ἰωάννης ἡμέτερος, ὁ τὸν νοῦν ἀνδρείος, ἀνδρείος δὲ τὴν εὐσέβειαν... Οὗτος ὁ κεχαριτωμένος τῆς Ρώμης Ἀρχιερεὺς...». («Περὶ τῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Μυσταγωγ-

γίας» κεφ. 89). Τὰ λόγια ταῦτα τοῦ ἁγίου Φωτίου κατεχώρησα ἐν τῇ «ἐπιστολιμαίᾳ διατριβῇ» μου, ἵνα δείξω ὅτι ὁ ἅγιος Φώτιος οὐχὶ μετ' αὐστηρότητος, ἀλλὰ μετ' ἀνοχῆς καὶ ἐπιεικείας, ἐν πνεύματι οἰκονομίας πάντοτε, ἔκρινε τὸν Ἰωάννην καὶ ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τόσο φιλοφρόνως.

Ὁ κ. Καλόμοιρος καταμαρτυρεῖ μου: α) ὅτι παρέλιπον σκοπίμως φράσιν τινὰ τοῦ ἁγίου Φωτίου, καὶ β) ὅτι ἀδικῶ τὸν Φώτιον, ἐμφανίζων αὐτὸν ὡς ἀνεκτικὸν ἔναντι τοῦ Πάπα Ἰωάννου, ἐνῶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦτο πάντῃ Ὁρθόδοξος καὶ ἐπομένως ὁ Φώτιος κατὰ λόγον ἀκριβείας καὶ δικαιοσύνης ἔγραψεν ὅ,τι ἔγραψεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀπαντῶμεν: Ἡ φράσις, ἣν παρέλιπον, ἦτο αὐτή: «...ἀ ν ὁ ρ ε ῖ ο ς δ έ μ ι σ ε ῖ ν κ α ῖ κ α τ α θ ᾱ λ λ ε ι ν ᾱ δ ι κ ι ᾱ ν π ᾶ σ α ν κ α ῖ δ υ σ σ έ θ ε ι α ν». Ἡ φράσις αὕτη, κατὰ τὸν κ. Καλόμοιρον, ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Φώτιος ἐθεώρει ὀρθοδοξότατον τὸν Πάπαν Ἰωάννην καὶ δι' αὐτὸ ἐξεφράσθη περὶ αὐτοῦ ἐγκωμιαστικῶς. Θεὸν ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα, ὅτι ἡ φράσις αὕτη δὲν παρελείφθη σκοπίμως καὶ κακοπίστως, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ κ. Καλόμοιρος, ἀλλὰ μόνον χάριν συντομίας. Ἄν θεαίως καὶ ἐγὼ ἐθεώρουν τὴν φράσιν αὐτὴν ὡς ο ὁ σ ι ῶ δ ο υ ς σ η γ η μ α σ ῖ α ς, ὅπως, ὅπως ἀδασίμως, θεωρεῖ αὐτὴν ὁ κ. Καλόμοιρος, τότε θεαίως δὲν ἐπετρέπετο νὰ παραλίπω αὐτήν, διότι οὕτω θὰ ἡλλιοῦτο τὸ πνεῦμα τοῦ καιμένου. Ἐγὼ ὁμως ἐθεώρουν καὶ θεωρῶ καὶ αὐτὴν τὴν φράσιν ὡς προϊόν τῆς πολλῆς ἀγάπης καὶ ἀνεκτικότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ ἁγίου Φωτίου, ὅστις μόνον ὅτε τὰ πράγματα ἔφθανον εἰς τὸ μὴ περαιτέρω ἀπέριπτε τὴν ἀνεκτικότητα. Καὶ ἐξηγοῦμαι ἐκτενέστερον: Ἐν ἔτει 866 (ἢ 867) ὁ Φώτιος κατηγορεῖ τοὺς Λατίνους ἐπὶ π ο λ λ ᾱ ῖ ς κα κ ο δ ο ξ ῖ α ῖ ς, ὧν μείζων τὸ «Φιλιόχθε» «Τὸ ἱερὸν καὶ ἅγιον Σύμβολον... νόθοις λογισμοῖς καὶ παρεγγράφτοις λόγοις καὶ θράσους ὑπερβολῇ, καθηλεῦειν ἐπεχείρησαν... τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον οὐκ ἐκ τοῦ Πατρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι καινολογήσαντες». («Ἐπιστ. πρὸς τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς», κεφ. 8). Τόσον δὲ θαραλεῖν κρίνει τὴν κακοδοξίαν ταύτην ὁ Μ. Φώτιος, ὥστε ἀποφαίνεται ὅτι καὶ μόνῃ αὐτῇ, «κἂν μὴδὲν ἕτερον εἴη τῶν προειρημένων τετολμημένων, ἐξαρκεῖ καὶ μόνον μ υ ρ ῖ ο ῖ ς α ὗ τ ο ὗ ς ὁ π α γ α γ ε ῖ ν ᾱ ν α θ έ μ α σ ι ν». Αὐτόθι, κεφ. 33). Ταῦτα πάντα ἐν ἔτει 866. Μ ε τ ᾱ ε ῖ κ ο σ α ε τ ῖ α ν ὁ λ η ν (ἐν ἔτει 885) ὁ Φώτιος ἔγραψε τὰ ὅσα εἶδομεν περὶ τοῦ Πάπα Ἰωάννου. Τί συνέβη κατὰ τὴν διαρρέυσασαν εἰκοσαετίαν; Μήπως ὁ Ἰωάννης ἀπέκοψε τῆς μετ' αὐτοῦ κοινωνίας τοὺς δεχομένους τὰς ὑπὸ τοῦ Φωτίου καταδικασθείσας καινοτομίας τῆς Δύσεως, μάλιστα δὲ τὴν περὶ «Φιλιόχθε»; Μήπως ἀπέκοψεν, ἔστω, τὴν Ἐκκλησίαν Ἰσπανίας, ἥτις, ἀ π ὁ τ ρ ῖ ῶ ν α ἰ ὡ ν ω ν, εἶχεν ἐπισήμως καὶ πανηγυρικῶς εἰσαγάγει τὴν προσθήκην τοῦ «Φιλιόχθε»; Ὅχι θεαίως! Πᾶσαι αἱ καινοτομίαι αὗται διετηροῦντο ἐν τῇ Δύσει καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Ἰωάννου, ὡς

καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Νικολάου Α', καθ' οὗ ὁ Φώτιος εἶχε συγκαλέσει Σύνοδον, ἦτις καὶ κατεδίκασεν αὐτόν. Ὁ Ἰωάννης εἰς οὐδεμίαν ἐν τῇ Δύσει ἐνέργειαν προέβη, πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ «Φιλιόκβε» ἢ τῶν ἄλλων λατινικῶν ἐτεροδιδασκαλιῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἢ ἀπεδέχετο ἢ τοῦλάχιστον ἤνευεν αὐτάς. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγχέωμεν δύο πράγματα: Τὴν π ρ ο σ θ ή κ η ν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ τὴν δ ι δ α σ κ α λ ί α ν περὶ «Φιλιόκβε». Ὁ Ἰωάννης ἀπεδέχθη μὲν (διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ) ἐν τῇ Συνόδῳ Κων) πόλεως τοῦ 879 τὸ Σύμβολον ἄνευ τῆς προσθήκης, ἀλλ' οὐδαμῶς προέβη περαιτέρω, ἦτοι εἰς καταδίκην αὐτῆς ταύτης τῆς περὶ «Φιλιόκβε» δ ι δ α σ κ α λ ί ας, ἦτις ἦτο ἤδη πανταχοῦ διαδεδομένη ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, οὐδ' ἐνῆργησέ τι, ὡς προείπομεν, κατὰ τῆς Ἐκκλησίας Ἰσπανίας, ἦτις οὐ μόνον τὴν περὶ «Φιλιόκβε» διδασκαλίαν εἶχεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν προσθήκην εἰς τὸ Σύμβολον. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ «Φιλιόκβε». (Δὲν ἀναφερόμεθα εἰς τινὰ ἐπιστολὴν τοῦ Ἰωάννου κατὰ τοῦ «Φιλιόκβε», διότι αὕτη εἶναι γόθος, ἐνεφανίσθη δὲ τὸ πρῶτον α ἰ ῶ ν ας ἔλους μετ' αὐτὸν). Τί νὰ εἴπωμεν ὁ μ ω ς περὶ Ἡρωτέιο; Ἐν τῷ ζ η τ ή μ α τὶ τοῦτ' ὁ Πάπας Ἰωάννης Ἐν τῷ ζ η τ ή μ α τὶ τοῦτ' ὁ Πάπας Ἰωάννης οὐδαμῶς ὑστέρησε τῶν προκατόχων αὐτοῦ! Ἀποστέλλων ἀντιπροσώπους εἰς τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν Σύνοδον τῆς Κων) πόλεως, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπιστολὰς ἀποτεινομένας πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, τὸν Πατριάρχην Φώτιον κλπ... Ἐν αὐταῖς «ὁ Πάπας ἔλυσεν τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Φωτίου συμφώνως πρὸς τὰς παπικὰς ἀξιώσεις (τὸ πρῶτον). Δυνάμει δὲ λονότι τοῦ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου δοθέντος αὐτῷ δικαιοματός, ἀπὸ λ λ α τ τ ε π ά σ η ς κ α τ α δ ί κ η ς τ ὸ ν Φώτιον!!! (Β. Στεφανίδου μν. ἔργον σελ. 333). Τί περισσὸν θέλομεν;

Ἐν ὅφει, λοιπὸν, πάντων τούτων, πῶς ἄλλως δυσυνάμει νὰ ἴδωμεν τὰ ὅσα ἔγραψεν ὁ Μέγας Φώτιος περὶ τοῦ Ἰωάννου, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἂν μὴ ὡς προϊόντα ἐπισεικτοὺς καὶ ἀνεκτικῆς ψυχῆς; Βεβαίως ὁ ὁ Ἰωάννης εἶχε δεῖξει ἀρίστην διαγωγὴν εἰς τὸ προσωπικὸν θέμα τοῦ Φωτίου καὶ εἶχεν ἀναγνωρίσει αὐτόν ὡς κανονικὸν Πατριάρχην Κων) πόλεως, γενικῶς δὲ μετὰ φιλικῶν διαθέσεων ἐφέρετο πρὸς αὐτόν. Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως αὐτοῦ μέχρι τοῦ σημείου νὰ θεωρήσωμεν αὐτόν ὡς ἀρνητὴν καὶ πολέμιον πάσης λατινικῆς κακοδοξίας καὶ ὡς γνώμονα Ὁρθοδοξίας, ἡ ἀπόστασις εἶναι μεγάλη...

Θέλει ὁ μ ω ς ὁ κ. Καλόμοιρος τὸ ἀντίθετον; Θέλει νὰ δεχθῶμεν τὸν Ἰωάννην ὡς Ὁρθόδοξον 24 κα-

ρατίων; Πρὸς στιγμὴν ὑποχωροῦμεν! Τί θὰ κερδίσῃ ἐξ αὐτοῦ; ο ὅ δ ε ν ! Ἴδου δὲ διατί: Ὁ Ἰωάννης, καίτοι Ὁρθόδοξος 100%, καίτοι ἀρνητὴς καὶ πολέμιος τῶν λατινικῶν πλανῶν, (ὑποθετικῶς ὁμιλοῦμεν), ἦτο ἀρχηγὸς οὐχὶ μόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, ἀλλ' ὁ λ ο κ λ ή ρ ο υ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς τοιοῦτος ἐδέχετο εἰς κοινωνίαν πάντα τὰ μέλη αὐτῆς, τόσον τὰ ὀρθοδοξοῦντα ὥσον καὶ τὰ ἀσπαζόμενα τὰς λατινικὰς καινοτομίας, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἀπὸ τριῶν αἰώνων ἐπιστήμως καὶ φανερώς κακοδοξοῦσαν Ἐκκλησίαν τῆς Ἰσπανίας!... Ἄρα; Ἄρα ἡ οἰκονομία καὶ ἡ ἀνοχὴ τῶν κακοδοξιῶν ἀπλῶς μετατοπίζεται ἀπὸ τῶν ὁμῶν τοῦ Φωτίου εἰς τοὺς ὁμῶς τοῦ Ἰωάννου! Ἀντί δηλαδὴ νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος Ἐπίσκοπος Κων) πόλεως Φώτιος ἐφέρετο ἀνεκτικῶς πρὸς τὸν Πάπαν Ἰωάννην, θὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Ὁ ρ θ ὅ δ ο ξ ο ς Ἐπίσκοπος Ρώμης Ἰωάννης Ἡ' ἐ φ έ ρ ε τ ο ἀνεκτικῶς πρὸς τὰς κακοδοξίας μεγάλου μέρους τῶν Ἐπισκόπων καὶ τοῦ Πληρωμάτος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἧς ἦτο ἀρχηγός! Ἄν ἡ λύσις αὕτη ἱκανοποιῇ τὸν κ. Καλόμοιρον, χαρίζομαι αὐτῷ αὐτὴν ἀπὸ μέσης καρδίας!...

Ὅποτε τί μένει ἐκ τῶν κατηγοριῶν τοῦ κ. Καλόμοιρου, ὅτι ἀποτελεῖ «πονηρὸ καὶ ἀσύστολο ψεῦδος» ἡ γνώμη μου, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἐνίοτε ἐπιδεικνύει, οἰκονομία χρωμένη, ἀνοχὴν πρὸς τοὺς κακοδοξοῦντας καὶ τὰς κακοδοξίας αὐτῶν;

Εἶναι δ' ἀκόμη πολλῆς προσοχῆς ἄξιον καὶ τὸ γεγονός ὅτι, κατὰ τὸ Σχίσμα τοῦ 1054, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διὰ τῆς ἐν Κων) πόλεως ἐνδημούσης Συνόδου, ἀνεθεμάτισε μὲν τὸ ἐπὶ τῆς ἀγίας Τραπέζης τεθὲν ὑπὸ τῆς παπικῆς ἀντιπροσωπείας ἐγγράφον, καθὼς καὶ τοὺς συντάξαντας αὐτὸ καὶ τοὺς συνανοῦντας αὐτῷ, ἀ π έ φ υ γ ε ν ὁ μ ω ς ν ᾶ ἄ φ α ρ ή σ η καὶ αὐτὸν τὸν Πάπαν! Διατί ἄραγε; Τὶ ἐσχόπει ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς οἰκονομίας ταύτης; Ἀπλούστατα, ἔτρεφεν ἀκόμη ἀσθενεῖς τινὰς ἐλπίδας περὶ τῆς ἐπανόδου τῆς Ρώμης εἰς τὴν ὀρθὴν τροχίαν καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀνατινάζῃ πάσας τὰς γεφύρας. Δι' αὐτὸ ἀφῆκεν ἀπὸ σκοποῦ μίαν θύραν ἀ ν ο ι κ τ ή ν πρὸς συνδιαλλαγὴν καὶ ἐπανένωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἐκ τούτου ἀκριβῶς ἐξηγοῦνται αἱ μετὰ ταῦτα καταβληθεῖσαι ἐκατέρωθεν φιλενωτικαὶ προσπάθειαι αἵτινες δυστυχῶς ἀπέβησαν ἀκαρποί. (Γ. Καρμύρη «Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», ἐκδ. 6', τόμ. 1ος, σελ. 335).

Εἶναι λοιπὸν «πονηρὸ καὶ ἀσύστολο ψεῦδος» ἡ γνώμη μου περὶ ἀνοχῆς τῆς Ἐκκλησίας;

Τέλος δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ προστεθῇ ὅτι ὁ ἁγιος Νεκτάριος (οὗ τὸ περὶ Σχίσματος διδρίον, ὁ κ. Καλόμοιρος χαρακτηρίζει ὡς θαυμάσιον), προχωρῶν ἔτι πλέον, βλέπει τὴν ἀ ν ο χ ή ν τῆς Ἐκκλησίας ἐκτεινομένην καὶ εἰς τοὺς μετὰ τὸ Σχίσμα τοῦ 1054 χρόνους! Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ὁ ἱερός Πατὴρ τὴν ολοκλήρωσιν καὶ ἐπισφράγισιν τοῦ Σχίσματος τοποθετεῖ εἰς τὸ ν δ έ κ α τ ο ν τ ρ ῖ

Είσοφοι ὑπὲρ τοῦ Οἰοτροφείου

Μέσω Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν	1.000
Θεοδόρα	150
Ἰ. Ναός Ἀγ. Ἀναργύρων (Αἰγίνη)	3.015
Ἀρχιμ. Καλλίνικος (Λαμία)	200
Ἀνώνυμος (Πετρούπολις)	500
Ἀγγελικὴ Φουτρὴ (Ἀθήναι)	1.000
Παναγιώτα Κουζιγιάννη	500
Ἀνώνυμος (Πετρούπολις)	100
Ἰωὴν Παντελέων (Πετρούπολις)	100
Ἰ. Μονὴ Κοιμ. Θεοτόκου (Ἀχαρναι)	8.000
Παναγούλα Γάνη (Πετρούπολις)	100
Πρωθ. Μιχαὴλ Ν. Σαβδόπουλος (Δράμα)	120
Κυρία Ἀνώνυμος (Περισσὸς)	1.000
Κωνσταντῖνα Καταπόδη (Πετρούπολις)	300
Ἰλίας Χριστακάκος (Καναδᾶ)	200
Ἀλέξ. Παρταλίδης (Ἀμερική)	1.500
Κυρία Ἀνώνυμος (Σεπόλια)	600
Κυρία Ἀνώνυμος (Πετρούπολις)	100
Ἰω. Ἰγνατιάδης (Ἀμερική)	600
Ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος (Ἀμερική)	3.000
Γεώργ. Ἀναπλιώτης (Χίος)	4.000
Μαλάμω Σεπαπαδάκου (Πετρούπολις)	500
Ἄννα Στρατάκου (Βαλτιμόρη)	2.242
Ἐλένη	100
Κύριος Ἀνώνυμος (Βόλος)	100
Ἀρχιμ. Δανιὴλ Μπούρας	300
Ἀλέξανδρος Κόντος (Ἀθήναι)	1.000
Ἰ. Μ. Ἀγ. Ἰω. Θεολόγου (Πετρούπολις)	386
Μιχ. Δεμιρτζής (Σάμος)	200
Ἀρχιμ. Σάββας Σταυροβουνιώτης	1.000
Ἰ. Ν. Ἀγ. Ἀποστόλων (Φάρσαλα)	2.400
Κυρία Ἀνώνυμος (Καλλιφόρνια)	2.990
Κων. Ἀφεντουλίδης (Ἀθήναι)	500

Ἱερομ. Εὐθύμιος (Ἀγιορείτης)	500
Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Ποστάλας (Λαμία)	300
Ἀνώνυμοι (Ξυλοκάστρου)	650
Κυρία Ἀνώνυμος (Πετρούπολις)	300
Σύνολον	δρχ. 39.553

Μέσω Διαχειριστοῦ

Ἀθανάσιος Κουκουβινός (Ὀμιλία Χαλκιδικῆς)	100
Ἰ. Ν. Ἀγ. Φιλοθέης (Ἄνω Πετράλωνα)	805
Ἀρχιμ. Γλαρίων Βασιλογίου (Θεσσαλονίκη)	500
Ἀνώνυμος	1.000
Ἰωάννης Τσάκωνας (Σάμος)	200
Γεώργ. Παναγιωτάκης (Κρήτη)	500
Ἀνώνυμος	100
Ἀνώνυμος (Χαλάνδρι)	500
»	60
»	150
Μαρία Κρανιδιώτου	100
Χαρίκλεια Τυράκη	100
Ἀλέξ. Μαρούνης (Πετράλωνα)	200
Ἰ. Ν. Ἀγ. Ἀχιλλεῖου	340
Ἰ. Ν. Ἀγ. Τριῶν Ἱεραρχῶν (Κόρινθος)	500
Φλόρα Τσιγκιᾶ	500
Πέτρος Πετρίδης	1.000
Ἀνώνυμος	200
Μαριάνθη Μιχαλακέα	100
Στέλλα Μυλωνᾶ	20
Ἰ. Μ. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης	100
Σύνολον	7.075

Πανηγύρεις

Τὴν 6 Δεκεμβρίου, ἡμέραν Σάββατον, ἑορτὴν τοῦ Ἀγ. Νικολάου, πανηγυρίζουν 1) Ἰ. Μονὴ Παιανίας, 2) Ἰ. Ἦσυχ. Χαϊδαρίου, 4) Ἰ. Ἦσυχ. Κορυδαλλοῦ καὶ 4) Ἰ. Ναός Ρεθύμνου — Κρήτης.

— Τὴν 9 Δεκ., ἡμέραν Τρίτην, ἑορτὴν τῆς Ἀγίας Ἀννης, πανηγυρίζουν 1) Ἰ. Μ. Μαρκοπούλου, 2) Ἰ. Ἦσυχ. Σαλαμίνος.

— Τὴν 12 Δεκ. ἡμέραν Παρασκευὴν, ἑορτὴν τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος πανηγυρίζουν οἱ Ἰ. Ναοί: 1) τὸ παρεκκλήσιον τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ταμπουρίων, 2) Σαλαμῖνος καὶ 3) Λαμίας.

— Τὴν 25 Δεκ. ἡμέραν Πέμπτην, ἑορτὴν τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, πανηγυρίζει ὁ Ἰ. Ναός Θεσσαλονίκης.

— Τὴν 27 Δεκ. ἡμέραν Σάββατον, ἑορτὴν τοῦ Ἀγ. Πρωτομ. Στεφάνου, πανηγυρίζουν, 1) Ἡ Ἰ. Μονὴ Παλ. Ἡρακλείου καὶ 2) τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἰ. Μ. Ἀγίου Μάρκου Κορωπίου.

τ ο ν α ἰ ῶ ν α ! Ἰδοὺ τί γράφει: «Ἡ διαφορὰ τῶν ἀρχῶν ἔφερε κατὰ μικρὸν εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὃν συνεπλήρωσεν ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων. Κατὰ τὸ δευτέρον ἡμῶν τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος αἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἦσαν ἐνίσταται φιλικαί... Ἡ ἄλωσις τῆς Κων. πόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων καὶ συντέλειαι τοῦ Σχίσματος... Ἡ ἄλωσις τῆς Κων. πόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων, τῶν ἀγρίων τῆς Δύσεως Βανδάλων, ἐπέθηκε τὴν σφραγίδά ἐπὶ τὸ Σχίσμα». («Μελέτη Ἱστορικὴ περὶ τῶν αἰτίων τοῦ Σχίσματος», τόμ. 6', σελ. 92 καὶ 96).

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀρχιμανδρίτης
Μακεδονίας 24. Ἐν Ἀθήναις (103)

“Όταν μαίνεται τὸ πάθος

Παρηκολούθησα εἰς τὴν «Φωνὴν» τῆς Ὁρθοδόξιας» καὶ ἀλλαχοῦ μερικὰ κείμενα ἐκ τῶν διαμειφθέντων μεταξὺ τοῦ Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδοροπούλου καὶ τοῦ κ. Ἀλεξ. Καλομοίρου, τοῦ κ. Εὐαγγ. Τομαρά καὶ ἄλλων, μὲ «ἀπαντήσεις, ἀνταπαντήσεις», φυλλάδια κλπ. Τὸν π. Ἐ. Θεοδωρόπουλον, ὅστις, ἐξ ὧν ἀκούω, εἶναι ἐκ τῶν ἀρκετὰ μορφωμένων, ἐγνώριζον, ἐκ τινῶν βιβλίων καὶ δημοσιευμάτων του, ὡς θετικὸν καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβολόγον καὶ ἀντικειμενικὸν εἰς τὰς θέσεις καὶ κρίσεις του. Ἀλλ’ αἱ προβαλλόμεναι καὶ ὑποστηριζόμεναι «θέσεις» του εἰς τὰς ὧς ἄνω «ἀπαντήσεις, ἀνταπαντήσεις κλπ.» προκαλοῦν τὴν ἀπορίαν, τοῦλάχιστον, διερωτᾶται τις ἂν πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου προσώπου ἢ μήπως δὲν λείπει τὸ πάθος. Ὑπογραμμίζω τὸν παράγοντα «πάθος», διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ π. Θεοδωρόπουλος δὲν ἐπιστρατεύει τὰ προβαλλόμενα «ἐπιχειρήματα» χάριν τῆς ἀληθείας ἢ διὰ τὸ πνευματικὸν συμφέρον κανενὸς ἢ ὧν ἀπολύτως ἀσφαλὲς διὰ τὰς «πεποιθήσεις» του καὶ ἀναμφιδόλως κάποτε θ’ ἀπορῇ πῶς ἐπέτρεphen εἰς ἑαυτὸν νὰ κατέλθῃ τοσοῦτον, μόνον καὶ μόνον δι’ ἓν πείσμα καὶ διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι «δὲν ἀπῆντησεν». Ἐνῶ αἱ «ἀπαντήσεις» του δὲν εἶναι ἀπαντήσεις εἰς τὰ ἐρωτήματα ποῦ τῷ ὑποβάλλουν, ἀλλ’ ὑπεκφυγὰ καὶ μεταθέσεις θεμάτων. Τὴν λεγομένην «Ἐπιστολιμαίαν διατριβήν» του δὲν εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδω ὁλόκληρον, ἐκ τινῶν, ὅμως, περικοπῶν σημειουμένων εἰς τὰς ἀνασκευὰς ποῦ ἔκαμον αὐτῆς οἱ Ἀγιορείται καὶ ἄλλοι, προσελθὼν μοι ὅχι ἀπλῶς ἐκπληξίς ἀλλὰ φρίκη διὰ τὰς «κρίσεις καὶ ἐρμηνείας» ποῦ δίδει εἰς Κανόνας καὶ κείμενα καὶ θέματα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ «στηρίξῃ» μίαν ἀποφιν, ὥστε ν’ ἀναφωνήσω: Θεέ μου, ἕως τοῦτου;

Δὲν θὰ πολυλογήσω ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν φοβερῶν αὐτῶν λοξοδρομήσεων (ἄλλως τε ἄλλοι ἤσυχολήθησαν μὲ αὐτάς), μόνον ἐκφράζω τὴν ἀπορίαν μου εἰς τί χρησιμεύει ἡ παραπολιτοὶ καὶ ἡ ἐπιστράτευσις τούτων ἀνεδαφικῶν ἐπιχειρημάτων, διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, τὴν στήριξιν τῆς πίστεως καὶ τὴν ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν; Ἄς διερωτηθῇ δέ, ἐνθυμούμενος ἄλλα δημοσιεύματά του, ἂν δὲν εὐρίσκεται καὶ εἰς ἀντίφασιν πρὸς ἑαυτὸν (ἴσως ἐπειδὴ δὲν ἔμεσολάθει πάθος). Τὸ δὲ νὰ ἐπικαλεῖται τις τὰ ἀτομικὰ λοξοδρομήματα καὶ παραβάσεις κατὰ καιροῦς «ἀνθρώπων τῆς ἐκκλησίας» (πόσα τοιαῦτα δύναται ν’ ἀραδιάσῃ καθ’ ἓνας μας!) διὰ νὰ σχηματίσῃ δι’ αὐτῶν φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ «ἀποδείξῃ» ἄλλα, δὲν εἶναι ἴδιον ὀρθοδόξου θεολόγου καὶ ἀλλοίμονον ἔάν τὰ τοιαῦτα ἀπετέλουν «παραδεκτὸν προηγούμενον»! Ἐνθυμίζει τοῦτο τὸ ψευδο «παγορθόδοξον συνέδριον» τοῦ Μεταξάκη, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἐγκλήματα ἀνηθικότητος κληρικῶν τιμωρηθέντα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, φέρονται... εἰς

παράδειγμα, ὡς γενόμενα, διὰ νὰ «στηρίξουν» τὴν ἰδέαν περὶ γάμου τῶν κληρικῶν... Τὸν λόγον διατὶ αἱ ἐμμείνασαι εἰς τὸ πατροπαράδοτον Ἐορτολόγιον τῆς Ὁρθοδόξιας Ἐκκλησίας δὲν διέκοψαν σχέσεις μὲ τὴν προσλαβοῦσαν νέα νεοσημερολογητικὴν τῆς Ἑλλάδος, θὰ ἠδύνατο νὰ τὸν λάβῃ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του, ἂν δὲν ἤθελε νὰ λησμονῇ, τοῦλάχιστον, ἂν μὴ νὰ κρίνῃ τὴν σημερινὴν πραγματικότητά. Ἀπὸ ὧς ἐνεργείας, ἰδέας, δηλώσεις ἐξέφεραν ὁ Ἀθηναγόρας, ἠδύνατο νὰ ἐκφέρῃ μίαν καὶ νὰ λογίζεται ὡς ὀρθόδοξος χριστιανὸς ὁ ἴδιος; Ὅμως ποῖα ἀπὸ αὐτὰς τὰς Ἐκκλησίας διέκοψε σχέσεις ἢ τὸν ἐπετίμησε κἄν; Ἄς βλέπωμεν τὸν ἑαυτὸν μας καὶ ὀλίγον ἐκ τοῦ μακρόθεν.

II. Ἐπιφάνιε, λάβετε ὑπ’ ὄψιν, ἂν θέλετε, τὴν «γνώμην» ἐνός ἐρημιωμένου, κατ’ ἀρετήν, ἐρημίτου: Τὸ πείσμα σας παρέσυρεν ἐκεῖ ποῦ δὲν θὰ ἠθέλατε, κάποτε, θάττον ἢ βράδιον, θὰ μετανοήσητε διὰ τὰς παραπονήσεις καὶ τὰς ἐκφραζόμενας γνώμας σας (ὑπογραμμίζω τὸ «σας», διότι δὲν εἶναι τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ’ ἰδικαί σας) αἱ ὅποια, ἐνῶ εἰς οὐδὲν καὶ οὐδένα ὠφελοῦσι, γίνονται «στήριγμα» τῆς ὑπερηφανείας τῶν νεωτερικῶν εἰς τὸ νὰ ἐμμένουν εἰς τὰ κοσμικὰ ποσά φρονήματά των καὶ γίνονται ἐμπόδιον εἰς τὰ νὰ γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ πραγματικὴ καὶ θεάρεστος ἔνωσις τῶν Ὁρθοδόξων.

ΠΑΥΛΟΣ, Μοναχὸς

Τῆς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας τὰ αἷτια

Οἱ ἀρχαῖοι μὴ δυνάμενοι ἐρμηνεύσαι τὴν αἰτίαν τῆς δυστυχίας ἢ τῆς εὐτυχίας τῶν ἀνθρώπων ἀπέδιδον ταύτην εἰς τὴν τύχην (καὶ τύχη, λέγω, δὲν ὑπάρχει), ἥτις κατ’ ἰδιότητα ἀπόφασιν τῆς ὕψις τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἔλεγον: Παντὶ ἀνδρὶ δαίμων συμπαραστατεῖ.

Τοῦτο ὅμως τυγχάνει ψευδές. Τὸ δ’ ἀληθές εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος κρίνων εὐτυχίαν του τὴν ὕλικήν εὐξωίαν καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν ταύτην ἀκολουθεῖ μετὰ δουλημίας. Ἄγνοεῖ οὗτος τὴν εὐτυχίαν τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς ψυχικῆς γαλήνης, ἥτις ἀπορρέει ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἡθικῶν καθηκόντων καὶ τῶν θείων ἐνταλμάτων. Καὶ τὸν μὲν πλούσιον καὶ ζῶντα ἀπολαυστικῶς ὁ ἄνθρωπος ὀνομάζει τοῦτον εὐτυχεῖ, τὸν δὲν πτωχὸν καὶ ζῶντα ὑστερημένον τὸν ὀνομάζει δυστυχεῖ. Ὁ ἡθικὸς ἄνθρωπος καὶ τηρητὴς τῶν παραγγελλμάτων τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εἴτε πλούσιος εἶναι οἰκονομῶν θεαρέστως τὰ ἀγαθὰ του, εἴτε πτωχὸς εἶναι καὶ μὴ γογγύζων ἐπὶ τῇ πτωχείᾳ του οὗτος εἶναι εὐτυχής. Τὴν εὐτυχίαν δὲ αὐτὴν τὴν παρέχει α) ἡ ὀρθοφροσύνη, β) ἡ ἀγαθὴ θέλησις, γ) ἡ χάρις τῆς ἀγά-

της τοῦ Θεοῦ. Τὰ ἐναντία παρέχουσι τὴν δυστυχίαν.

Ἡ ὀρθοφροσύνη βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπον νὰ σκέπτεται ὅτι πράγματι ἡ εὐτυχία πολλάκις στηρίζεται καὶ εἰς τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς, ἐξ ὧν ἐκπηγάξει ἡ γαλήνη καὶ τὸ ὄφελος, διότι ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης ἐξαγάγει καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ. Ὁ Δαυὶδ ἀπέκτισε τὴν ταπεινοφροσύνην ἐκ τῆς ἀμαρτίας. Ἡ ἀμαρτωλὴ γυναῖκα ποτὲ δὲν θὰ ἀγαποῦσε τὸν Χριστὸν τόσον, ἐὰν δὲν ἐλάμβανεν μὲ ἀγάπην τὴν ἄφεσιν τῶν τῶσων ἀμαρτιῶν της.

Ἡ ἀγαθὴ θέλησις σὲ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν δυστυχίαν διότι σὲ συμβουλεῖ νὰ σκέπτεσαι, ὅτι ὁ Θεὸς τῆς εὐτυχίας μεταστρέφει τὰς ἀθλιότητάς μας εἰς χάριτας καὶ μᾶς θεοβαίνει ὅτι ἐὰν ποτὲ συμβῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον θλίψις καὶ δοκιμασία δύναται νὰ μεταστραφῇ εἰς καλὸν καὶ νὰ ἴδῃ διέξοδον τοιαύτην, ἥτις θὰ φέρῃ τοῦτον εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ εἰς τὴν χαράν. Ἡ δὲ χάρις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, μᾶς καθιστᾷ ὥραιον τὴν ὁδοπορίαν τοῦ βίου μας πού εἶναι μίαν κοιλίαν δακρύων καὶ μᾶς κάμνει νὰ πιστεῦωμεν, ὅτι καὶ ὅταν ἡμεῖς εὐρισκώμεθα ἐντὸς τῶν κόλπων τῶν θλίψεων καὶ τῶν στενοχωριῶν καὶ τῶν δακρύων, ὅτι δὲν θὰ χαθώμεν διότι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας καὶ συμπορεύεται μεθ' ἡμῶν καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ θυθισθώμεν εἰς τὴν θάλασσαν τῆς ὀλιγοπιστίας καὶ τῆς ἀπελπισίας καὶ νὰ καμφθώμεν ἀπὸ τὰς θλίψεις πού θὰ μᾶς ὀδηγοῦσαν εἰς τὴν δυστυχίαν.

Θὰ εἶσαι εὐτυχὴς ἄνθρωπε, ὅταν φυτεύσῃς εἰς τὴν καρδίαν σου τὸ δένδρον τῆς ζωῆς τὸν Χριστὸν καὶ θὰ παραδώσῃς ὡς θρόνον τοῦ τὴν καρδίαν Σου. Θὰ εἶσαι εὐτυχὴς ὅταν κεντηθῇς ἀπὸ τὰς ἀκάνθας τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου Του καὶ θὰ γευθῇς πίκραν ἀπὸ τὰς πικρίας αἷς Αὐτοῦ ἐγεύθῃς εἰς τὴν ἐπίγειον ζωὴν Του. Τότε καὶ μόνον τότε θὰ δοκιμάσῃς τὴν ἀληθῆ εὐτυχίαν καὶ χαράν, ἥτις θὰ εἶναι ὁ πρόλογος τῆς οὐρανίου Μακαριότητος.

Ὁ φρουρὸς τῆς Ὁρθοδοξίας

«... Ποῖος ὁ φρουρὸς καὶ ὑπερασπιστὴς καὶ φύλαξ τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ἀμωμήτου τῆς Ἐκκλησίας μας πίστεως καὶ εὐσεβείας; Ἐκεῖνος πού τὴν κατέχει. Ἐκεῖνος πού τὴν πιστεύει, μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν.

Αὐτὸς καὶ τὴν ὑπερασπίζεται, αὐτὸς καὶ ἀγρυπνεῖ καὶ ἀγωνίζεται καὶ μάχεται καὶ πολεμεῖ, διὰ νὰ τὴν κρατήσῃ ἀκεραίαν καὶ γνησίαν.

Ὅπως τοῦ τὴν παρέδωσαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, ὅπως τὴν ἐστερέωσαν οἱ νικηφόροι Μάρτυρες, ὅπως τὴν ἐλάτρευσαν οἱ εὐσεβεῖς πρόγονοί μας. Οἱ φορεῖς καὶ κάτοχοι τῆς Ὁρθοδοξίας, αὐτοὶ εἶναι οἱ φρουροὶ καὶ φύλακες καὶ ὑπερασπισταὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Κλῆρος εἶναι; Λαὸς εἶναι; Αὐτοὶ εἶναι οἱ φύλακες τῆς. Ὁ Κλῆρος. Ὁ Λαὸς. Ὁχι! ὁ ἄπιστος καὶ ψυχρὸς καὶ κοσμικὸφρων Κλῆρος. Αὐτὸς ὑποκύπτει καὶ παραδίδεται καὶ γίνεται προδότης.

Ἄλλ' ὅχι καὶ ὁ ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος καὶ ὑλόφρων λαός. Καὶ αὐτὸς αὐτομολεῖ εὐκόλα εἰς τὸν ἐχθρόν. Φρουρὸς καὶ φύλαξ καὶ γενναῖος ὑπερασπιστὴς τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ὁ πιστὸς καὶ εὐσεβὴς τῆς Ἐκκλησίας Κλῆρος ὁ πιστὸς καὶ εὐσεβὴς τοῦ Κυρίου Λαός. Τὸ 1848 μὲ μίαν κοινὴν καὶ λαμπρὰν ἐγκύκλιον τῶν οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς διεκήρυξαν καὶ εἶπον «Ὁ φύλαξ τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ λαὸς αὐτός ἐστίν». Ὁ Λαός. Ἀπὸ τὸν λαόν καὶ ὁ Κλῆρος. Ἀπὸ τὸν πιστὸν καὶ εὐσεβὴ Λαόν, καὶ ὁ πιστὸς καὶ εὐλαβὴς Κλῆρος. Ἀπὸ τὸν ἀγωνιστὴν Λαόν, καὶ ὁ ἀγωνιστὴς Κλῆρος. Ἐχει τέτοιον Λαόν ἡ Ὁρθοδοξία; Ἐχει. Ἐχει πιστὸν εὐλαβὴ, ἡρωϊκόν, ἐνδοξον Λαόν. Ἐχει καὶ τέτοιον Κλῆρον; Ἐχει, ναὶ ἔχει καὶ γενναῖον καὶ πιστὸν καὶ εἰς αὐτὴν ἀφωσιωμένον Κλῆρον ἡ Ἐκκλησία. Καὶ τί ἔχει τότε νὰ φοβηθῇ; Τίποτε. Ἐχει μέγαν, οὐράνιον φρουρόν καὶ προστατὴν τὸν Κύριον καὶ Θεόν της, τὸν Βασιλέα της Χριστόν.

Καὶ πῶς νὰ φοβηθῇ τὰς πύλας τοῦ ἄδου; Οὐ κατισχύσουσιν αὐταί. Καὶ δι' αὐτὸ μένει ἡσυχος, ἀτάραχος καὶ εἰρηνικὴ, λαμπρὰ Βασιλίσσα τοῦ Χριστοῦ, ἡ Βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Λοιπόν, ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν, ὁ εὐλαβὴς Κλῆρος καὶ πιστὸς Λαὸς μεθ' ἡμῶν. Διὰ τοῦτο γνῶτε ἔθνη, γνῶτε πλάνοι καὶ ἡττάσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Καὶ ἀσφαλὴς καὶ ἀνέπαφος λαμπρὰ καὶ ἐνδοξος μένει ἡ ἀγία μας Ὁρθοδοξία».

« Η ΦΩΝΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ »
ΔΕΚΑΜΕΝΟΗΜΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΩΝ Γ.Ο.Χ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32-ΑΘΗΝΑΙ-ΤΗΛ. 628.280
Διευθύνεται ὑπὸ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς
Διευθυντὴς συντάξεως Ἀρχιμ. Θεόφιλος Τοῖριπας
Κάνιγγος 32 — Ἀθῆναι 147

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Γεώργιος Σερμπίνης
Θεμιστοκλέους 33 — Ἀθῆναι

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Ἑσωτερικῶς :	Ἑξάμηνος δραχμὰς	15.—
»	Ἑτησίᾳ	30.—
Ἑσωτερικῶς :	Ἑξάμηνος δολλάρια	2
»	Ἑτησίᾳ	4

Τιμὴ Φύλλου δρχ. 2

Η ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**Παρατηρήσεις στήν περί «μνημοσύνου τοῦ Ἀθηναγόρα»
συγγραφή τοῦ ἀρχιμανδρίτου τῆς Κρατικῆς Ἐκκλησίας
Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου**

Ἀλεξάνδρου Καλομοίρου

Ε Π Ι Μ Ε Τ Ρ Ο Ν

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

θασικῶν θέσεων τοῦ Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου καί σχετικῶν πατερικῶν κειμένων.

Νοῦς ἐξ ὀρθότητος κινούμενος,
εὕρισκε ἀλήθειαν· ὁ δὲ ἐκ πά-
θους τινός, ἀποτεύζεται αὐτῆς.

Ὁσίου Θαλασσίου τοῦ Ἀφρικανοῦ

Α'

ΘΕΣΙΣ Π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Ὁ ἱεὺς Κανὼν τῆς Πρωτοδευτέρως Συνόδου... εἶναι ὁ υ ν η τ ι κ ὁ ς καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικός. Δὲν ἀξιοῖ δηλαδὴ ἀπαραίτητως παρὰ τῶν Κληρικῶν ὅπως παύσῃ τὸ μνημόσυ-
νον τοῦ αἵρετικὰ διδάσκοντος Ἐπισκόπου πρὸ τῆς καταδίκης αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπλῶς παρέχει εἰς αὐτοὺς τὴν δυνατότητα. Ἄν Κληρικὸς... χωρὶς νὰ ἀσπάξῃται τὰς διδασκαλίας τοῦ Ἐπισκόπου, συνεχίσῃ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, ἀναμένων «συνοδικὴν διάγνωσιν» καὶ καταδίκη-
ν, οὐδαμῶς κατακρίνεται ὑπὸ τοῦ Κανόνος».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Ἀπαντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι, πᾶσαι αἱ Σύνοδοι, πᾶσαι αἱ θεῖαι γραφαί, φεύγειν τοὺς ἐτε-
ρόφρονas παραινοῦσι καὶ τῆς αὐτῶν κοινωνίας δι-
στασθαι.

Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός

Ἐχθροὺς γὰρ Θεοῦ ὁ Χρυσόστομος, οὐ μόνον τοὺς αἵρετικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοιοῦτοις κοινωνοῦν-
τας μεγάλη καὶ πολλῇ τῇ φωνῇ ἀπεφήγατο.

Ἅγιος Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου
Ἐπιστολὴ Θεοφίλῳ ἡγουμένῳ

Φυλάξατε ἐτι ἑαυτοὺς τῆς ψυχροφόρου αἵρέσεως,
ἧς ἡ κοινωνία ἁλλοτριώσις Χριστοῦ.

Τοῦ αὐτοῦ, MIGNE 99, 1216

Οἱ μὲν τέλειον περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· οἱ δὲ,
οἱ καὶ τοῖς λογισμοῖς οὐ κατεποντίσθησαν, ὁμῶς τῇ

κοινωνίᾳ τῆς αἵρέσεως συνόλλυνται.

Τοῦ αὐτοῦ. Πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων

MIGNE 99, 1164

Ἐφης δέ μοι, ὅτι δέδοικας εἰπεῖν τῷ πρεσβυτέ-
ρῳ σου μὴ ἀναφέρειν τὸν αἵρεσιάρχην, καίτοι περὶ
τούτου εἶπεῖν σοι τὸ παρόν, οὐ καταθαρῶ· πλὴν ὅτι μο-
λυσμὸν ἔχει ἡ κοινωνία ἐκ μόνου τοῦ ἀναφέρειν αὐ-
τὸν καὶ ὀρθόδοξος εἶη ὁ ἀναφέρων.

Τοῦ αὐτοῦ.

Λέγουσι γὰρ καὶ οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες, «εἰ
τις ἀνακοινωνήτω, καὶ ἐν οἴκῳ συνεύξηται, ἀφορίζεσθω»
καὶ ἄλλαχού· «ὁ ἀκοινωνήτοις κοινωνῶν, ἀκοινωνήτος
ἔσται, ὡς συγγέμων τὸν κανόνα τῆς Ἐκκλησίας» καὶ
πάλιν: «ὁ αἵρετικὸν δεχόμενος, τοῖς αὐτοῦ ἐγκλήμα-
σιν ὑπόκειται»... Ὁ μέγας τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ
Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγει: «εἰ τις ἔρχεται πρὸς
ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδάχην οὐ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ,
χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε καὶ εἰς οἰκίαν μὴ λαμβάνετε·
ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
τοῖς πονηροῖς». Εἰ δὲ ἀπλῶς ἐν ὁδῷ χαίρειν αὐτῷ κωλυ-
όμεθα λέγειν εἰ τὸ εἰσάγειν εἰς οἰκίαν κοινὴν εἰργόμε-
θα πῶς οὐκ ἐν οἰκίᾳ, ἀλλ' ἐν ναὶ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν αὐ-
τοῖς τοῖς ἀδύτοις ἐπὶ μυστικῆς καὶ φρικτῆς τραπέζης
τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀθύτως σφαγιαζόμενον.. Ποῖος ἄδης
ἐξερεῦξεται τὸ μνημόσυνον τοῦ παρὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος ἐκκοπέντος ἀξίως, ὡς κατὰ Θεοῦ καὶ τῶν θείων
τραχηλιάσαντος, καὶ διὰ τοῦτο ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ
τῶν θείων γεννήσεται.

Εἰ γὰρ τὸ ἀπλῶς χαίρειν εἰπεῖν, κοινωνίαν δίδω-
σι τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, π ὁ σ ο ν ἡ δ ι ᾶ -
τ ο ρ ο ς α ὕ τ ο ὕ μ ν ἡ μ ο σ ὕ ν η καὶ ταῦτα
αὐτῶν τῶν θείων μυστηρίων φρικτῶς προχειμένων.
Εἰ δὲ ὁ προκειμένος αὐτός ἐστιν ἡ ἀντολήθεια, πῶς
ἂν τὸ μέγα τοῦτο ψ ε ὕ δ ο ς δέχηται εἰκάξειν εἰ-
κός, τ ὁ σ υ ν τ ᾶ τ τ ε ι ν α ὕ τ ὸ ν ὥ ς ὁ ρ -
θ ὁ δ ο ξ ὸ ν Πατριάρχην μεταξὺ τῶν λοι-
πῶν ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν, ἐν καιρῷ φρικτῶν μυστηρίων, σκηρικῶς παίζωμεν; καὶ πῶς ταῦτα ἀνέξε-

ται ὀρθοδόξου ψυχῇ· καὶ οὐκ ἀποσπῆσεται τῆς κοινωνίας τῶν μνημονευσάντων αὐτίκα, καὶ καπηλεύοντας τὰ θεῖα τούτους ἡγήσεται. Ἀνοθεν γάρ ἡ τοῦ Θεοῦ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν ἐπὶ τῶν ἀδύτων ἀναφορὰν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀρχιερέως, συγχωροῦν τε λείπει· ἀνεδέξατο τοῦτο. Γέγραπται γάρ ἐν τῇ ἐξηγήσει τῆς θείας λειτουργίας, ὅτι ἀναφέρει ὁ ἱεουργῶν τὸ τοῦ ἀρχιερέως ὄνομα, δεικνύων καὶ τὴν πρὸς τὸ ὑπερέχων ὑποταγὴν, καὶ ὅτι χωρὶς ἐστὶν αὐτοῦ, καὶ πίστεως καὶ τῶν θείων μυστηρίων διάδοχος.

... Καὶ ὁ Θεὸς τοῦτο ἐσήμανεν οὕτως εἰπών: «ἱερεῖς ἡθέλουν νόμον μου, καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἁγία μου»· πῶς; ὅτι βεβήλουν καὶ ὁσίοις οὐ διεστειλάμεν, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά: ... Ἀλλὰ ὥς οἰκονομίαν τοῦτο ποιήσωμεν; καὶ πῶς δεχθήσεται οἰκονομίαν τὰ θεῖα βεβηλούσαν κατὰ τὸν τοῦ Θεοῦ εἰρημένον λόγον καὶ ἐκ τῶν θείων ἀποθεύσαν τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα· καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τῆς υἰοθεσίας τοὺς πιστοὺς ἀμετέχοις ποιῶσα· καὶ τί ἂν εἴη ταύτης τῆς οἰκονομίας ζημιωδέστερον;... Ὁ γὰρ αἰρετικὸν δεχόμενος, τοῖς αὐτοῦ ὑπόκειται ἐγκλήμασι.

...Οἷς δὲ συνεσθίειν οὐχ ὀριζόμεθα, οἷς τὸ χαίρειν εἰπεῖν διὰ τὸ παντάπασιν ἀμιγές, ὧν τὸ συνάντημα εἰ δυνατόν φύγομεν, πῶς πρῶτους εἶναι καὶ ἀνακριτάς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὅλως δικαιώσωμεν, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ὡς Ὁρθόδοξον ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς μυστικῆς τραπέζης σαλπίσσωμεν, ἵνα μὴδὲ ταύτην ἀφῶμεν ἀβέβηλον, τοῦ ἀγιάζειν ἡμᾶς.

Ἐκ τῆς Ἐπιστολῆς τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον κατὰ τοῦ τότε Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Βέγκου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε εἰσέσσει καθαιρεθῇ ὑπὸ Συνόδου.

Ὡς γνωστὸν, τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν οἱ τότε Ἀγιορεῖται Πατέρες ὑπέγραψαν μετ' ὀλίγον μὲ τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρίου τῶν.

Β'

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Αὐτὴ, ἀδελφέ μου, εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία. Τὰ ἄλλα, τὸ νὰ ἐγείρωνται δηλαδὴ τὰ ἄτομα — κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ — καὶ νὰ ἀποκηρύττωσιν Ἐπισκόπους ὡς ἡ Καθολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποδέχεται, εἶναι καθαρὸι προτεσταντισμοί».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Γινούσ δὲ ὁ Ὑπάτιος ὅτι παρ' ὁ δεῖ ἐφρόνησεν ὁ Νεστόριος, ἐθέλων περιεῖλεν ἐν τῇ ἀποστολείῳ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοῦ μὴ ἀναφῆρῃ σθεναρῶς.

ἐν τῇ προσφορᾷ. Γινούσ δὲ τοῦτο ὁ ἐδλαβέστατος Ἐπίσκοπος Ἑλλάδος, δεδοικώς τὴν ἔκβασιν τοῦ πράγματος, ἦν γάρ ἐγκρατὴς ἐν τῇ πόλει ὁ Νεστόριος, λέγει τῷ Ὑπατίῳ. «Διατὶ περιεῖλες τὸ ὄνομα αὐτοῦ μὴ γινώσκων τὸ ἀποδοκίμενον;» Ὁ δὲ Ὑπάτιος ἔφη: «ἐγὼ ἀφ' οὗ ἐγνων ὅτι ἄδικα λαλεῖ περὶ τοῦ Κυρίου μου, οὐ κοινωνῶ αὐτῷ οὔτε ἀναφέρω τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἐκεῖνος γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐπίσκοπος». Τότε λέγει ὁ Ἐπίσκοπος ἐν ὀργῇ: «ὑπάγε διόρθωσον ὁ ἐποίησας, ἐπεὶ τι ποιῆσαι ἔχω εἰς σέ». Ὁ δὲ Ὑπάτιος ἀπεκρίθη: «Ὁ θέλεις ποιῆσον· ἐγὼ γὰρ πάντα προεθέμην παθεῖν, καὶ οὕτω τοῦτο ἐποίησα».

ACTA SANCTORUM: B. σελ. 267

Εἶναι γνωστὸ ὅτι, γιὰ ἓνα χρονικὸ διάστημα, ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς καὶ οἱ δύο ἢ τρεῖς μαθηταὶ τοῦ ἀποτελοῦσαν ὁλόκληρην τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν στήν Ἀνατολὴ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διωγμῶν τῶν Μονοθελητῶν. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἔλεγον: «Εἴσατε τρεῖς. Πραγματικὰ θέλετε νὰ μᾶς πῆτε ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ, οἱ Πατριάρχαι, ὅλοι οἱ Ἐπίσκοποι καὶ Κληρικοὶ καὶ ὅλος ὁ λαὸς εἶναι στήν αἵρεσιν καὶ ὅτι μόνον ἐσεῖς εἴσατε Ὁρθόδοξοι — ἐσεῖς, ποὺ οὐτε καὶ ἱερεῖς δὲν εἴσατε, ἀλλὰ ἓνας ἁπλὸς μοναχός;». Καὶ ὁ Ἅγιος Μάξιμος τοὺς ἀπαντοῦσε πολὺ σιωπᾷ: «Πραγματικὰ, ἔτσι εἶναι». Καὶ ἔτσι ἦταν, Ἀγάμεσσαι αὐτοὺς ποὺ καταδικάσθηκαν ἀργότερα ἀπὸ τὴν ΣΤ' Οἰκουμένην Σύνοδον ὡς αἰρετικοὶ ἦσαν: τέσσαρες Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, ἓνας Πάπας Ρώμης, ἓνας Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, δύο Πατριάρχαι Ἀντιοχείας καὶ πληθεὺς ἄλλοι. Γιὰ πολλὰ χρόνια, αὐτοὺς ὁ ἁπλὸς μοναχὸς καὶ οἱ δύο τοῦ μαθηταὶ εἶχαν δίκαιον, καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ φημισμένοι, δυνατοὶ καὶ σεβαστοὶ Πατριάρχαι καὶ Πάπαι, ἦσαν σὲ θανάσιμον σφάλμα καὶ στήν αἵρεσιν.

Ἡ Ἱστορία.

Κείμενον Μοναχοῦ Ἐφραίμ. τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως Βοστώνης Η.Π.

Πῶς οὖν Παῦλος φησὶν, πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν καὶ ὑπείκετε; Ἀνωτέρω εἰπὼν ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, τότε εἶπε πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν καὶ ὑπείκετε· τί οὖν; φησὶν, ὅταν πονηρὸς ᾖ καὶ μὴ πειθώμεθα; Πονηρὸς πῶς λέγεται; Εἰ μὲν πίστεως ἔνεκεν φεῦγε καὶ παραιτήσαιο· μὴ μόνον ἂν ἄνθρωπος ᾖ, ἀλλὰ καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ κατιών. Εἰ δὲ οἷον ἔνεκεν, μὴ περιεργάζου.

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

Ὁμιλ. 36 εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους.

Γ'

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Ποία ἔσται ἡ εὐθύνη ἡμῶν, ἂν ὑποκαταστήσωμεν ἡ μ ε ι ε τὴν κρίσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ νομίζομεν ὅτι γνωρίζομεν τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ; Δὲν εἶναι ἀπείρως προτιμότερον ὡς ταπεινότερον καὶ ἀσφαλέστερον τὸ νὰ ἐπώμεθα ταῖς ἀποφάσεσι τῆς Ἐκκλησίας; Ἀδελφέ μου, εἶναι ἐσχάτη πλάνη ἡ γνώμη ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἀσφαλεῖς γνώσται τῆς φήφου τοῦ Θεοῦ. Οὐαί, χιλιάκις οὐαί τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅταν τὰ ἄτομα καὶ μάλιστα οἱ λαϊκοὶ κηρύττωσιν ἐπαναστάσεις τοῦ αἵδους αὐτοῦ».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἡ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσεται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω· ὡς προσερχάμεν καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἰ τις ὑμᾶς εὐογγελλίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.

Γαλάτας Α 8—9

**

Ἐπίσκοπον κρινῶ καὶ λαϊκόν. Λογικὰ γὰρ πρόβατα, οὐκ ἄλογα. Ἵνα μὴ εἴπῃ ὁ λαϊκός, ὅτι ὁ ποιμὴν ὀφεται, ὅτι ἐγὼ πρόβατον εἰμὶ καὶ οὐ ποιμὴν. Ὡς περ δὲ τῷ καλῷ ποιμένι τὸ μὴ ἀκολουθεῖν πρόβατον λύκοις ἔκκειται εἰς διαφθοράν· αὐτῷ καὶ τῷ ποιμνῷ ποιμένι τὸ ἀκολουθεῖν πρόβατον πρόδηλον ἔχει τὸν θάνατον ὅτι κατατρώχεται αὐτό. Διὸ φ ε υ κ τ έ ο ν ἀπὸ τῶν φθορέων ποιμένων.

Ἀποστολικά Διαταγὰί, Βιβλ. Η' Κεφ. 19

**

Βαδίζοντες τὴν ἀπλανή καὶ ζωηφόρον ὁδόν, ὀφθαλμὸν μὲν ἐκκόψομεν σκανδαλίζοντα, μὴ τὸν αἰσθητὸν ἀλλὰ τὸν νοητόν. Οἷον ἐὰν ὁ Ἐπίσκοπος ἢ ὁ Πρεσβύτερος, οἱ ὄντες ὀφθαλμοὶ τῆς Ἐκκλησίας, κακῶς ἀναστρέφονται καὶ σκανδαλίζωσι τὸν λαόν, χρὴ αὐτοὺς ἐκβάλλεσθαι. Συμφέρον γὰρ ἔστιν ἄνευ αὐτῶν συναθροῖσθαι εἰς εὐκτήριον οἶκον, ἢ μετ' αὐτῶν ἐμδληθῆναι, ὡς μετὰ Ἀννα καὶ Κατάφα εἰς τὴν γένεαν τοῦ πυρός.

Ἀγίου Ἀθανασίου, MIGNE τόμ. 35 σελ. 22

**

Τοῖς δὲ ἀποστατήσασιν, ἢ ἀφισταμένοις Ἐπισκόποις, μηδὲν ὑποκείσθαι κατὰ μηδένα τρόπον.

Κανὼν Γ' τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

**

Ταύτην ἐν ἑαυτοῖς ἀναζωπυροῦντες ἀεὶ τὴν πίστιν, ἀσπίλους καὶ ἀμώμους ἑαυτοὺς τηρήσατε μ ἡ τ ε κ ο ι ν ω ν ο ὦ ν τ ε ς τῇ μνημονευθέντι (Νεστορίῳ) μήτε μὴν ὡς διδασκάλῳ προσέχοντες, εἰ μένει ἡ ὁ κ ο ς ἀντὶ ποιμένος... Τοῖς δὲ γε τῶν κληρικῶν, εἴτε λαϊκῶν, διὰ τὴν ὁρθὴν πίστιν κ ε χ ω ρ ι σ μ έ ν ο ι ς ἢ καθαιρεθεῖσι παρ' αὐτοῦ, κοινω-

νοῦμεν ἡμεῖς, οὐ τὴν ἐκείνου κυροῦντες ἄδικον φήφον, ἐπαινοῦντες δὲ μᾶλλον τοὺς πεπονθότας, κακεῖνο λέγοντες αὐτοῖς: εἰ ἐνεδίδεσθε ἐν Κυρίῳ μ α κ α ρ ι ο ι' ὅτι τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ Θεοῦ Πνεύματος εἰς ὑ μ ᾶ ς ἀναπέπνυται».

Ἅγιος Κύριλλος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν κλήρον καὶ τὸν λαόν τῆς Κων) πόλεως π ρ ὃ τ ῆ ς Γ' Ο ἰ κ ο υ μ. Σ υ ν ὀ δ ο υ.

MANSI IV, 1096

**

Ἐπισκήπτομαι πᾶσι τοῖς ἐν Κύπρῳ λαϊκοῖς, ὅσοι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐστὲ τέκνα γνήσια, φεύγειν ὅλῳ ποδὶ ἀπὸ τῶν ὑποπεσόντων Ἱερέων τῇ Λατινικῇ ὑποταγῇ καὶ μηδὲ εὐλογίαν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν λαμβάνειν τὴν τυχοῦσαν. Κρεῖσσον γὰρ ἔστιν ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι κ α τ ᾱ μ ὀ ν α ς, ἢ ἐπ' ἐκκλησίᾳ συναγεσθαι μετὰ τῶν λατινοφρόνων, εἰ δὲ οὖν τὴν αὐτὴν ὑφέξητε μετ' αὐτῶν κόλασιν.

Ἅγιος Γερμανός.

**

Παρ' ἡμῖν οὔτε Πατριάρχαι οὔτε Σύνοδοι ἡδυνήθησαν ποτὲ εἰσαγαγεῖν νέα, διότι ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκείας ἔστιν αὐτὸς ὁ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἥτοι αὐτός ὁ λαός, ὅστις ἐθέλει τὸ θρησκευμα αὐτοῦ αἰωνίως ἀμετάβλητον καὶ ὁμοειδὲς τῷ τῶν Πατέρων αὐτοῦ.

Ἀπάντησις τῶν Ὀρθοδόξων Πατριάρχων τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τὸν Πῖον τὸν Θ' 1848

**

Οὐ μόνον εἰ θαμῶς τις καὶ γνώσει προσέχων ἔστω, ὀφείλει διαγωνίζεσθαι λαλῶν καὶ διδάσκων τὸν τῆς Ὀρθοδοξίας λόγον, ἀλλὰ γὰρ καὶ εἰ μαθητοῦ τάξιν ἐπέχων εἶναι, χρεωστὴ παρρησιάζεσθαι τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐλευθεροστομεῖν.

Ἀγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἐπιστ. ΟΘ' πρὸς Μονάζοντας

**

Δ'

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία δὲν προσέβη εἰς καθαιρέσιν αὐτῶν, (τῶν αἰρετικῶν Ἐπισκόπων μας) ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ἀποκηρύξωμεν αὐτοὺς καὶ νὰ παύσωμεν τὸ μνημόσυον αὐτῶν.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Ὁ μὴ λέγων τοῖς αἰρετικοῖς ἀνάθεμα, ἀνάθεμα ἔστω.

Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

**

Αἰρετικὸς ἔστιν ὁ ποιμὴν· λύκος ἔστιν, Φυγεῖν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀποπηδᾶν, μὴδ' ἀπατηθῆναι προσελθεῖν καὶ ἡμερον παριστάνειν δοκεῖ. δεήσει Φύγε τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ὁμίλιαν, ὡς ἰὸν ὄψεως.

Μέγας Φώτιος

Ε'

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Έως ού ζήμωσ συμῶν τοῦτο, ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας δηλαδὴ καταδίκη, ὃ εἰς αἵρεσιν πεσὼν Ἐπίσκοπος ἢ Ἱερεὺς ἐξακολουθεῖ, θεῖα τι νὴ οἰκονομία, νὰ παρέχῃ τὴν θεῖαν χάριν».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ ἐγένετο. Αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν ἀφήσαντες, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Παρομιμαστὴς καυχᾶται λέγων: Ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου καὶ τὸ φεῦδος πρὸς ἑαυτοὺς ἐπισπασάμενοι φανερόν ἐστι τῆς χάριτος ἐξέπεσον.

Πρακτικά Ζ'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

ΣΤ'

**

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Ὁ Νεστόριος ἦτο ἐν τὸς Ἐκκλησίας ὅλο τὸ διάστημα πρὸ τοῦ ἀναθεματισμοῦ του (ἀπὸ τὴν Γ' Οἰκουμενικῇ Σύνοδο) :» ἐρωτᾷ θριαμβολογῶν ὁ κ. Καλόμερος. -Ναί, κύριε, ἦτο! Δηλ. ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἄν δὲν ἦτο διὰ σέ, ἦτο διὰ τὸν Ἅγιον Κύριλλον, ἦτο διὰ τὴν Σύνοδον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ἦτο δι' αὐτὴν ταύτην τὴν Γ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον! Ἀνέγνωσ ποτὲ τὰς τρεῖς περιφήμους ἐπιστολάς τοῦ θεοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν Νεστόριον, σταλείσας μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κήρυξιν τῆς αἵρέσεως; Εἶδες πῶς προσφωνεῖ τὸν ἥδη αἵρετικὸν Νεστόριον; «Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ συλλειτουργῷ Νεστορίῳ». Τί περισσότερον θέλεις;... Ἡ Σύνοδος (Γ' Οἰκουμενικῇ) κρίνασα τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ὡς αἵρετικὴν, κατεδίκασεν αὐτὸν ἐρήμην. «...Δακρύσαντες πολλὰκις (λέγουσιν οἱ Πατέρες τῆς Συνόδου ἐν τῇ καταδικαστικῇ αὐτοῦ ἀποφάσει), ἐπὶ ταύτῃ τὴν σκυθρωπὴν κατ' αὐτοῦ ἐχωρήσαμεν ἀπόφασιν: ὁ βλασφημηθεὶς τοίνυν παρ' αὐτοῦ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὤρισε διὰ τῆς παρουσίας ἀγιωτάτης Συνόδου ἀλλότριον εἶναι τὸν αὐτὸν Νεστόριον τοῦ τε Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος καὶ παντός συλλόγου ἱερατικοῦ». Ἀκούεις κ. Καλόμερε; Ἦτο λοιπὸν ἢ δὲν ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέως ὁ Νεστόριος μέχρι τῆς καταδίκης αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου;»

**

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

«Φανερῶς τοίνυν ἴσθι ταύτην ἡμῶν τὴν ἀπόφασιν ὡς ἐὰν μὴ περὶ τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ταῦτα κηρύξης, ἀπερ καὶ ἡ Ρωμαίων καὶ ἡ Ἀλεξανδρέων καὶ πᾶσα ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία κατέχει, ὡς καὶ ἡ ἀγία ἢ κατὰ τὴν μεγάλην Κων)πολιν Ἐκκλησία ἕως σοῦ κάλλιστα κατέσχε καὶ ταύτην τὴν ἀπιστον καινότητα. ἦτις ἐπιχειρεῖ χωρίζειν, ἀπερ συνάπτει ἡ Ἁγία Γραφή. ἐν τὸς δεκάτης ἡμέρας ἀριθμουμένης ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τῆς ὑπομνήσεως, φανερὰ καὶ ἐγγράφῳ ὁμολογία ἀθετήσας, ἀπὸ πάσης Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐκθέβληται»

Ὁ Πάπας Ρώμης Καίσεστινος δ' Α'

Πρὸς τὸν αἵρετικὸν Πατριάρχην Κων)πόλεως

Νεστόριον, ἐξ ὀνόματος τῆς τοπικῆς Συνόδου τῆς Ρώμης, ἢ ὅποια κατεδίκασε τὸν Νεστόριον πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

**

... Τρίτῳ σοι τοῦτο διαμαρτυρόμεθα γράμματι, συμβουλευόντες ἀποσχέσθαι τῶν οὕτως σκαιῶν καὶ ἐξεστραμμένων δογμάτων, ἃ καὶ φρονεῖς καὶ διδάσκεις, ἀνθελέσθαι δὲ τὴν ὀρθὴν πίστιν... Ἡ, εἰ μὴ τοῦτο δράσειεν ἢ σὴ εὐλάβεια, κατὰ τὴν ὁρίσθησαν προθεσμίαν ἐν τοῖς γράμμασι τοῦ μνημονευθέντος ὁσιωτάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν τῆς Ρωμαίων Καίσεστινου, γίγνωσκε σ' αὐτὸν οὐδένα κληρὸν ἔχοντα μεθ' ἡμῶν, οὐδὲ τόπον ἢ λόγον ἐν τοῖς ἱεροῦσι τοῦ Θεοῦ καὶ Ἐπισκόποις.

Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας

Πρὸς τὸν Νεστόριον ἐξ ὀνόματος τῆς Συνόδου τῆς Ἀλεξανδρείας, ἢ ὅποια κατεδίκασε τὸν Νεστόριον πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου..

MANSI, IV, 1081

Σημείωσις: Ὅπως βλέπομεν, ὁ Νεστόριος εἶχε ἐκβληθῇ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀκόμῃ συγκλήθῃ ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, παρὰ τὰς ἀντιθέτους διαβεβαιώσεις τοῦ π. Ἐπιφανίου. Ἀλλὰ ἴσως νὰ μᾶς πῇ: «Ἐστω, ἐξεβλήθῃ πρὸ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀλλὰ πάντως ὑπὸ Συνόδου». Τότε ὅμως, ἐφ' ὅσον εἶχε ἐκβληθῇ τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν εἶχε κανέναν «τόπον ἢ λόγον ἐν τοῖς ἱεροῦσι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπισκόποις» γιατί συγκαλεῖται ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ τὸν καταδικάζει ἐκ νέου; Πίστευαν οἱ Πατέρες ὅτι δὲν εἶχε «πίσσει» ἢ προηγουμένη Συνοδικὴ καταδίκη τους; Ἐὰν τὴν θεῖα Χάρι τὴν ἐκδιώκει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἢ ἀποφασίς μίᾳ Συνόδου, ὅπως ἰσχυρίζεται ὁ π. Ἐπιφάνιος, καὶ ὅχι τὸ γεγονός βτὶ κηρύσσει ἐνσυνειδήτως αἵρεσιν, τότε ποιά Σύνοδος ἐξεδίωξε τὴν Χάρι τῆς Ἱερουσλήμ ἀπὸ τὸν Νεστόριο; ἢ Σύνοδος τῆς Ἀλεξανδρείας; ἢ Σύνοδος τῆς Ρώμης; ἢ ἡ Γ' Οἰκουμενικῇ; Πότε τέλος πάντων ἀπεκόπη ὁ Νεστόριος τῆς Ἐκκλησίας; Ἡ Σύνοδος ὅμως δὲν ἐκδιώκει τὴν Χάρι, δὲν παίρνει ὁ Θεὸς ἐντολὴς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἢ Σύνοδος ἀπλῶς διαπιστώνει τὴν ἀναχώρησιν τῆς Χάριτος καὶ διακηρύσσει διὰ τῆς ἀποφάσεώς της τὸ γεγονός. Ἀς μὴ ξεγνοῦμε βτὶ ὁ Ἅγιος Κύριλλος, ὅπως διαβάσαμε πῶς ἐπάνω, γράφοντας πρὸς τὸν κληρὸ καὶ τὸν λαὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως χαρακτήριζε τὸν Νεστόριο «λύκον» πρὸ τῆς Συνόδου ὃ δὲ Ἱερεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ὑπάτιος, ὅπως εἶδामε πάλι πῶς ἐπάνω, πολὺ πρὸ οἰασθήσεως ἀποφάσεως Συνόδου, πρὶν ἀκόμῃ μάθῃ καὶ ἐνδιαφερθῇ γιὰ τὴν ὑπόθεσιν ὁ Κύριλλος καὶ ὁ Ρώμης Καίσεστινος, διέκοψε τὸ μνημόσυνο τοῦ Πατριάρχου τοῦ Νεστορίου, καὶ ὅταν ὁ περιδεὴς προεστὰς αὐτοῦ Ἐπίσκοπος Βελάλιος

τοῦ ἔκανε τὴν παρατήρησι ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖνος λειτουργὸς ἀπήντησε: «Ἀπὸ τότε ποῦ ὁ Πατριάρχης κηρύσσει ἄδικοι — δηλαδὴ — αἰρετικά — γιὰ τὸν Κύριό μου, δὲν εἶναι πιά Ἐπίσκοπος, καὶ ἐγὼ φυσικά δὲν κοινωνῶ πιά μαζί του καὶ δὲν τὸν μνημονεύω εἰς τὴν λειτουργίαν. Ὅποια διαφορά στοὺς Ἱερεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ στοὺς σημερινούς Ἀρχιμανδρίτας τοῦ κλεινοῦ Ἀστεως!

Z'

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Ἀγὼν συνεχῆς καὶ ἀκατάπαυστος κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Πατριάρχου. ΝΑΙ. Σχίσματα ὅμως, ΟΧΙ!»

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

«Ὅτι τοῦτο μάλιστα εἰρήνη, στὰν τὸ νενοσηρὸς ἀποτέμνηται, στὰν τὸ στασιάζον χωρίζεται.

Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, ὁμιλ. λε' εἰς Ματθ.

**

Ἐξαιρεῖται τὸν πονηρὸν ἐκ μέσου ὁμῶν,
Ἐντολὴ τοῦ Κυρίου

**

Στέλλεσθε ἀπὸ παντὸς ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβετε παρ' ἡμῶν.

Ἀπόστολος Παῦλος

**

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ὅσον ἀπομακρύνομαι ἀπὸ τοῦτον (τὸν Πατριάρχην) καὶ ἀπὸ τοὺς τοιούτους (τοὺς λατινόφρονες), τόσο προσεγγίζω πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἁγίους, καὶ ὅσον περισσότερον χωρίζομαι ἀπὸ αὐτούς, τόσο περισσότερον ἐνοῦμαι μετὰ τὴν ἀλήθεια.

Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός

**

Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμὸν. Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διαμερισμένοι. τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. Διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῶν, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρί, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς.

Λουκ. ΙΒ' 51—53

**

Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. Καὶ ἔχθροί τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.

Ματθ. Ι'.

**

Καλὸν τὸ εἰρηνεύειν πρὸς πάντας, ἀλλ' ὁ μόνος οὐκ ἔστι πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἢ γὰρ εἰρήνην, μετὰ μὲν τοῦ δικαίου καὶ πρέποντος, κάλλιστόν ἐστι

κτῆμα καὶ λυσιτελέστατον, μετὰ δὲ κακίας ἢ δουλείας ἐπὶ οὐκ ἐστὶν, πάντων αἰσχιστόν τε καὶ θλαβερώτατον. Ὅτι ἐστὶ κακὴ ὁμολογία καὶ καλὴ διαφωνία· ἐστὶ σχισθῆναι καὶ λῶς καὶ ὁ μόνος ἡσυχία καὶ κῶς. Οἷς γὰρ ἡ φιλία πρόξενος ἀπωλείας, τοῖσι τὸ μῖσος ἀρετῆς ὑπόθεσις γίνεται. Καὶ κρείσσων ἐμπαθεὺς ὁμολογίας ἢ ὑπὲρ ἀπαθείας δι' ἀστασίς.

Ἰωσήφ Βρυεννίου

Διδασκάλου τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ

**

Κρείσσων γὰρ ἐπαινετὸς πόλεμος, εἰρήνης χωρίζουσης Θεοῦ.

Ἅγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ

H'

ΘΕΣΙΣ π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Στρατιὰ ὅλη εὐλαβῶν Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων ἐν τῇ Καθολικῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ διασώζουσι τὴν ἀλήθειαν, ἀγαπῶσι τὴν ἀπαραχάρακτον Πίστιν. ἔχονται στερρῶς τῶν παραδόσεων τῶν Πατέρων, πικραίνονται βαθύτατα διὰ τὰς ἀκροβασίας καὶ τὰ τολμήματα ἡγετῶν τινῶν τῆς ἐκκλησίας ἀλλ' ἀνέχονται οἰκονομίᾳ χρίμενοι τούτους φειδόμενοι τῆς εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας...».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Αἰρετώτερος πόλεμος εἰρήνης χωρίζουσης Θεοῦ.

Ἐκεῖνος ὁ δοῦλος ὅπου ἐλέπει τὸ σπῆτι τοῦ αὐθέντου του, ὅπου τὸ τρυποῦν οἱ κλέπται, καὶ κλέπτουν τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ αὐτὸς οὔτε ἐσυνήργησε μετὰ τοὺς κλέπτας, οὔτε πάλιν τοὺς ἐμπόδισεν, ἢ ἐφώνησεν, ἀμὴν τοὺς ἄφησε, καὶ τὸ ἐπῆραν ὅλα κρυφὰ καὶ ἔφυγαν, ὁ τέτοιος δοῦλος καταδικάζεται ἀπὸ τὸν αὐθέντην του ὡς ἐπίβουλος καὶ κλέπτης, παρόμοιος μετὰ ἐκεῖνους.

Ἅγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θελόγου
Λόγος 78

**

Οὐδ' ἂν τὰ ὅλα χρήματα τοῦ κόσμου παρέξει τις καὶ κοινωνῶν εἴη τῇ αἵρεσει, φίλος Θεοῦ οὐ καθίσταται. ἀλλ' ἐχθρός. Καὶ τί λέγω κοινωνίας; Κἂν ἐν θρώμασι καὶ πόμασι καὶ φιλία συγκάταται τοῖς αἰρετικοῖς, ὑπεύθυνος.

Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης
MIGNE 99, 1205

**

Ἡ μήτηρ ἡμῶν ἡ κοινὴ οὐκ ἰμάτιον, ἀλλ' ἀδελφὸν ἀπώλεσεν· ἔκλεψεν αὐτὸν ὁ διάβολος καὶ κατέχει νῦν ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ (Οἰκουμενισμῷ)· αἶδας τὸν κεκλωστόν, αἶδας τὸν κλαπέντ' ὄρας ἐμέ, καθάπερ λύχνον. ἅπαντα τῆς διδασκαλίας τὸν λόγον καὶ πανταχοῦ ζητοῦντα καὶ κοπτόμενον, καὶ σὺ ἐστὶ καὶ σιγῶν καὶ οὐ καταγγελλεῖς; Πῶς δὲ οὐκ ἐν τοῖς ἐσχάτοις σε τῶν ἐχθρῶν

ἡ Ἐκκλησία λογιεῖται καὶ πολέμιον ἡγήσεται καὶ λυμεῶνα;

Ἄγ. Ἰω. Χρυσόστομος

MICNE 48,856.

**

Μὴ πείθεσθε μονάζουσι μὴδὲ τοῖς πρεσβυτέροις ἐφ' οἷς ἀνόμως λέγουσι κακίως εἰσηγούνται. Καὶ τί φημί μονάζουσι καὶ τί τοῖς πρεσβυτέροις; Μήδ' Ἐπισκόποις ἤκετε τὰ μὴ λυσitelouonta πράττειν καὶ λέγειν καὶ φρονεῖν δολίως παραινοῦσιν. Τίς εὐσεβὴς σιγήσειεν, τίς ὅλως ἡρεμήσει; καὶ γὰρ τὴν συγχωρεσιν ἢ σιωπὴν ἢ σιγήν ἐνέει. Ἐπαινέτο δὲ ὁ πόλεμος γνωρίζεται πολλάκις καὶ μάχη κρείττων δαίκεται ψυχοβλαβοῦς εἰρήνης. Βέλτιον γὰρ ἀφίστασθαι τοῖς οὐ καλῶς φρονούσι ἢ τοῖς ἐπακολουθεῖν κακῶς ὁμολογούντες, χωριζομένους τοῦ Θεοῦ καὶ τούτοις ἐνωμένους.

Ἄγιου Μελετίου τοῦ Ὁμολογητοῦ.

**

Ὅταν γὰρ αὐτοὶ μὲν οἱ ἄπιστοι καὶ αἰρετικοὶ τῷ ψεύδει συνιστάμενοι πάντα πράττουσι ὥστε συσκήσαι τῶν δογμάτων τὴν ἰσχύν, ἡμεῖς δὲ οἱ τῆς ἀληθείας θεραπευταί, μὴ δὲ τὸ στόμα διὰ ἁρὰν δυνάμεθα, πῶς οὐ πολλὴν τοῦ δόγματος καταγνώσκονται τὴν ἀσθένειαν; πῶς οὐκ ἀπάτην καὶ μωρίαν τὰ ἡμέτερα ὑποπεύσωσι; πῶς οὐ βλασφημήσουσι τὸν Χριστὸν ὡς εἰρώνα καὶ ἀπατεῶνα; Ταύτης δὲ ἡμεῖς αἴτιοι τῆς βλασφημίας, οὐκ ἐθέλοντες ἀγρυπνεῖν ἐν τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας λόγοις, ἀλλὰ πάρεργα τιθέμενοι ταῦτα τὰ τῆς γῆς μεριμνῶντες....

Ἄγιου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου
Ὁμιλία ΝΖ' εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην

**

Πᾶς ὁ δυνάμενος λέγειν τὴν ἀλήθειαν καὶ μὴ λέγων αὐτὴν κατακριθήσεται ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἄγιος Βασίλειος

**

Ἐντολὴ γὰρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνεύουσιν πίστεως. Ὡστε ὅτε περὶ πίστεως ὁ λόγος, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ἐγὼ τίς εἰμὶ; Ἱερεῖς, ἄρχων, στρατιώτης, γεωργός, πέννης; Οὐδεὶς μοι λόγος καὶ φροντίς περὶ τοῦ προκειμένου. Οὐδὰ, οἱ λίθοι κρᾶξουσιν, καὶ οὐ σιωπηλὸς καὶ ἄφροντις»

Ἄγιος Θεόδωρος.

Θ'

ΘΕΣΙΣ Π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ: «Οἱ ἀγαπητοὶ Παλαισημερολογεῖται ἔφυγον (ἐκ τῆς ἐπισήμου κρατικῆς Ἐκκλησίας) ἵνα μὴ θυσιάσωσι τὸ ὁλόν...».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ:

Αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο ἔστι τὸ πάντων αἴτιον τῶν κακῶν, τὸ μὴ ὑπὲρ τῶν μικρῶν ἀγανακτεῖν διὰ τοῦτο καὶ μείζονα τῶν ἀμαρτημάτων ἐπεισῆλθεν, ὅτι τὰ ἐλάττωνα τῆς προσήκουσας οὐ ταχέως διορθώ-

σεως καὶ καθάπερ ἐν τοῖς σώμασιν, οἱ τῶν τραυμάτων καταφρονήσαντες, πυρετοὺς ἔτεκον καὶ σηπεδόνας καὶ θάνατον, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ψυχῶν οἱ τῶν μικρῶν ὑπερορῶντες, τὰ μείζονα ἐπεισάγουσιν· εἰ γὰρ περὶ τὴν ἀρχὴν ἀποπήδαν τῶν θείων θεσμῶν ἐπιχειροῦντες καὶ μικρὸν τι παρακινεῖν, τῆς προσήκουσας ἐτύγχανον ἐπιτιμήσεως, οὐκ ἂν ὁ παρὼν ἐτέχθη λοιμός, οὐκ ἂν ὁ τοσούτος χειμὼν τὴν Ἐκκλησίαν κατέλαβεν· ὁ γὰρ τῆς ὑγιούς πίστεως καὶ τὸ θραχὺ ἀνατρέπον, τῷ παντὶ πανταλῶνται.

Ἄγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

Ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς.

Τέσσαρα μεγάλα θηρία ἐγέννησε ὁ ΙΣΤ' αἰὼν. Τὴν αἵρεσιν τοῦ Λουθήρου, τὴν αἵρεσιν τοῦ Καλθίνου, τὴν αἵρεσιν τῶν Γεβουζιτῶν, καὶ τὴν αἵρεσιν τοῦ νέου καλὲντα ριζοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τῶν αἱρέσεων Λουθήρου καὶ Καλθίνου ἔγραψαν οἱ..., κατὰ δὲ τῆς αἱρέσεως τοῦ νέου Καλενταρίου ἀπεφάνθη ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη Οἰκουμένη καὶ Σύνοδος τῷ 1593.

Ἱερός Δοσίθεος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων
«Ὁμολογία Ὁρθοδόξου Πίστεως», σελ. 4

Ἄμεσος κίνδυνος

Οὐδέποτε ἄλλοτε ἡ νεολαία διέτρεχε τόσους ἠθικοὺς κινδύνους ὅσον σήμερον. Τὰ ποικίλα μέσα τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ ἀντὶ νὰ τὴν ἀναδιβάσουν καὶ νὰ τὴν ἐξυψώσουν ἠθικῶς τὴν ἐξημίωσαν ἀνυπολογίστως καὶ τὴν ὥδηγουν εἰς τὸν ψυχικὸν μαρασμὸν καὶ τὴν διαφθοράν.

Αἱ ψυχονευρώσεις, ψυχὸπάθειαι καὶ τόσαι ἄλλαι ψυχικαὶ νόσοι τῆς νεότητος εἶναι σύνηθες φαινόμενον τῆς ἐποχῆς μας. Ὀλίγοι ἢ μᾶλλον ἐλάχιστοι νέοι καὶ νέαι εἶναι σήμερον ψυχικῶς ὑγιεῖς. Οἱ περισσότεροι διακατέχονται ἀπὸ νοσηρὰ συναισθήματα, μελαγχολίας, ἀπαισιδοξίας καὶ ἀθυμίας ὁδηγοῦσαν ἐνίοτε τούτους μέχρι αὐτοκτονίας. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ προλάβωμεν τὸ κακόν; τίνι τρόπῳ θὰ θεραπεύσωμεν τὰ ψυχικὰ τραύματα καὶ τὴν ἀνίατον πλήξιν τῶν νέων; διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς καὶ διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, τῆς φοιτήσεως αὐτῶν εἰς τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τῆς στροφῆς πρὸς ψυχαγωγίαν ἐξευγενίζουσαν αὐτούς. Ταῦτα ἅς λάβουν σοβαρῶς ὑπ' ὄφει των οἱ ἀρμόδιοι παράγοντες, γονεῖς καὶ διδάσκαλοι ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ φιλότιμη ἡμῶν πατρίς ἀναμένει τοὺς αὐριανούς καλοὺς καὶ εὐσυνειδήτους ἐπιστήμονας, τοὺς δυναμικοὺς καὶ ἠθικοὺς ἡγέτας, τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἐναρέτους Κληρικοὺς καὶ Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ τὴν ἐξυγιάνουν, θὰ τὴν ἀναδείξουν καὶ θὰ τὴν καταστήσουν θησαυροφυλάκιον καὶ ἀστείρευτον πηγὴν τοῦ χριστιανικοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὑψηλῶν ἠθικῶν ἀξιών.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. Συνδρομηταὶ ὅπως μᾶς ἐνημερώνουν εἰς περίπτωσιν ἀλλαγῆς κατοικίας των.

Δεχονότα και ΚΡΙΣΕΙΣ

«Χωρίς να προσθέση οὔτε να ἀφαιρέση

«... Τί διάζονται (οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ) νὰ μᾶς παρασλεύουν ἀπὸ τόσα δόγματα τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν, οἱ Ἀπόστολοι ἐκήρυξαν, αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἐκύρωσαν, οἱ Πατέρες ἐξηγήσαν, ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀπαρτρέπτως ἐδογματίσῃ, χωρὶς οὔτε νὰ προσθέσῃ πο-
τὲ οὔτε νὰ ἀφαιρέσῃ ἰώτα ἢ ἓν μίαν κεραίαν; Ἡ πίστις δὲν ἀλλάζει μὲ τοὺς καιροὺς, δὲν μεταβάλλεται μὲ τοὺς χρό-
νους, δὲν ἀλλοιοῦται ἀπὸ περιστάσεις, δὲν μαραινέται, δὲν γηράσκει, ἀλλὰ μένει πάντοτε ἡ αὐτή, καὶ παλαιὰ καὶ
νέα. Τί τολμῶσιν αὐτοὶ οἱ νέοι θεολόγοι; Νὰ κινήσουν τὰ
ἀκίνητα; Ἡμεῖς ἡξεύρομεν ὅτι, τὰ τῆς πίστεως δόγματα
ὅσον εἶναι νεώτερα, τόσο εἶναι ἐπισφαλέστερα. Ὅσον πα-
λαιότερα, τόσο γνησιώτερα καὶ θεβαιότερα. Καθὼς τὰ νε-
ρά, ὅσον μακρύτερα ἀπὸ τὰς πηγὰς των, τόσο ρυπαρώ-
τερα καὶ μᾶλλον θολωμένα, ὅσον πλησιέστερα τόσο καθα-
ρότερα.

Δὲν ἤμποροῦμεν ἡμεῖς, νὰ ἀφήσωμεν ἓνα ἱεροφάντην
Διονύσιον, ἓνα μέγα Βασίλειον, ἓνα θεολογικώτατον
Γρηγόριον, ἓνα θαυμαστὸν Χρυσόστομον, καὶ τόσοις καὶ
τόσοις θεοφορήτοις ἀνδράς, καὶ θεοσπεσίους Πατέρας,
σκεύη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῶν ὁποίων δὲν ἡξεύρει νὰ
διορίσῃ κανεὶς, ἂν ἡ ἀγιότης ἦτο μεγαλυτέρα τῆς σοφίας
ἢ ἡ σοφία τῆς ἀγιότητος!.

(Εὐγενίου Βουλγάρω, 1716—1806, μ.Χ. Κατὰ Λατί-
νων Σηλητευτική Ἐπιστολή.)

Ὁ διωγμὸς συνεχίζεται

Εἰς τὸ περιοδ. «Ἐπίσκεψις» (τεύχ. 13) ἀναγράφον-
ται τὰ ἐξῆς ἀναδημοσιευόμενα ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Ex-
tern Churches Review «Πρὸ 18 ἐτῶν ὁ Ἀρχιεπί-
σκοπος Βόρις ἐδήλωσεν ὅτι ὑπῆρχον 24.000 ἀνοικτοὶ ναοὶ
εἰς τὴν ΕΣΣΔ Newsweek 17.1.1952). Ἐννέα ἔ-
τη ἀργότερον, ὅταν τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας εἰσῆρχετο
κατὰ τὸ 1961 εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησι-
ῶν, ἔδωκε τὸν ἀριθμὸν τῶν 21.000 ναῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ
1966 ἐπίσημος Σοβιετικὴ ἔκδοσις Spasnochnik Propa-
gandista Agitatora—ἔγραψεν ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Μό-
σχας εἶχε μόνον 7.500 ναοὺς Research Matgrials
Οκτώβ. 1969).

Ἐὰν αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἀκριβὴς καὶ ἐὰν ὁ Ἀρ-
χιεπίσκοπος Βόρις ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν κατὰ τὸ 1952, τό-
τε κατὰ τὴν παρελθούσαν εἰκοσαετίαν, περίπου 17.000
ναοὶ ἐκλείσθησαν—δηλ. πλέον τῶν 2)3 τοῦ συνόλου. Ἐ-
ν τὸ κλείσιμον τῶν ναῶν συνεχισθῇ μὲ τὸν αὐτὸν ρυ-

θμὸν, συμπεραίνει τὸ ἀνωτέρω περιοδικόν, ἡ Ρωσικὴ Ἐκ-
κλησία συντόμως θὰ εὑρεθῇ εἰς κατὰστασιν χειροτέραν τῆς
τοῦ 1939, μετὰ τοὺς μεγάλους Σταλινικοὺς διωγμοὺς τοῦ
1930».

Νεώτερα ἔνδειξις περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ναῶν εἰς
τὴν Σοβιετικὴν ἔκδοσιν εἶναι τὰ ὅσα εἶπεν εἰς πρόσφα-
τον συνέντευξίν του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βρυξελλῶν Βασί-
λειος Κριβοσειν, ὁ ὁποῖος ἐδήλωσε ὅτι «γενικῶς ἀναφέ-
ρεται ὁ ἀριθμὸς τῶν 10.000 ἀνοικτῶν ναῶν. Ἡ ἀντιθρη-
σκευτικὴ προπαγάνδα ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς ὁμιλεῖ περὶ
7.000 ναῶν ἀνοικτῶν ἀκόμη διὰ τὴν λατρείαν, ἀλλὰ πρέ-
πει νὰ ληφθῶν ὑπ' ὄψιν ἡ τάσις τῆς νὰ μειώνη τὸν ἀρι-
θμὸν τῶν λατρευτικῶν χώρων».

Πάντα ταῦτα τί δηλοῦν; ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος ἐκκλησία
διώκεται εἰς τὴν Ρωσίαν ὅπως καὶ παλαιότερον καὶ ὅτι
γίνεται μεγάλη προσπάθεια μειώσεως τῶν χριστιανικῶν
Ναῶν. Τὸ σύνθημα τῶν Κομμουνιστῶν παρὰ τὰς διακηρύ-
ξεις των περὶ ἰσότητος ἐλευθερίας καὶ ἀδελφωσύνης με-
ταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι οὐσιαστικῶς ἡ δέσμευσις τῆς
ἐλευθερίας τῶν ἀτόμων, ἡ καταδυνάστευσις, ἡ τυραννία καὶ
ἡ καταπίεσις.

Εἶναι εὐτύχημα τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀπηλλάγη τῆς φο-
βεράς μάλιστα τοῦ ἀθλίου κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὅπου
κυριαρχεῖ σκορπίζει τὴν ταραχήν, τὴν βίαν, τὴν κατα-
στροφήν.

Τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἐχθροὶ

«Ἀς ἀγριεύῃ ἡ θάλασσα, δὲν δύναται νὰ διαλύσῃ
τὸν θράχον. Ἀς σηκώνωνται τὰ κύματα, δὲν θὰ μπορέ-
σουν νὰ καταποντίσουν τὸ πλοῖον τοῦ Ἰησοῦ (δηλ. τὴν
Ἐκκλησίαν)... Πόσοι τύραννοι ἠθέλησαν νὰ καταβά-
λουν τὴν Ἐκκλησίαν, ποὺ ὅμως εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ τὴν ἐ-
πολέμησαν; Ἐχουν ὅλοι λησμονηθῇ. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως λάμ-
πει περισσότερον ἀπὸ τὸν ἥλιον. Τόσον μεγάλη εἶναι ἡ Ἐκ-
κλησία. Πολεμεῖται μὲν ἀλλὰ νικᾷ. Τὴν ἐπιβουλεύονται
μὲν, ἀλλὰ θριαμβεῖ. Ὑβρίζεται ἀλλὰ παρὰ ταῦτα γίνε-
ται ἐνδοξότερα. Δέχεται τραύματα ἀπὸ τοὺς διώκτας, ἀλ-
λὰ δὲν καταπίπτει ἀπὸ τὰς πληγὰς. Ἀντιμετωπίζει τρι-
κυμίας, ἀλλὰ δὲν καταποντίζεται. Συναντᾷ καταιγίδας,
ἀλλὰ δὲν ὑφίσταται ναυάγιον. Ἀγωνίζεται κατὰ τῶν ἐχ-
θρῶν τῆς, ἀλλὰ δὲν νικᾷται. Παλαίει, ἀλλὰ δὲν κατα-
βάλλεται».

(Ἁγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.)